

خَيْرُ الْكَلَامِ كَلَامُ اللَّهِ

دَقْرَان

خَوْبِے خیرے

مصنفہ

(مولانا الحاج) حَبِيبُ الرَّحْمَنِ ظَلَمَ

مصنف تفسیر حبیبی

دَارُ التَّصْنِيفِ رَسْمٌ

مروان

کتبہ محمد گل رحیم اسماعیلی مفتی غنہ

دemonstrations

(۱) دارالتصنيف و مستم ضلع

(۲) کتب خانہ رحیمیہ پشاور  
اندرونی کابلی کیت

مکتبہ

askari estate  
sell/ purchase  
prices  
Islamabad  
572108  
RESIDENTIAL  
INDUSTRIAL  
bungalows  
properties  
KDA-1/2  
Genuine  
main Cl  
PHONES: 573848 service 2  
avail also our

WANTED  
ESTATE PRO

DEFENCE Karachi pri  
plots 200 yards litcha  
cial Lane 5, 200 yards B  
merical Lane 8, Phas  
2000 yards Phase VI  
Lahore 667 10-13.

FOR SALE  
ESTATE & PRO

5837152.  
Garden Town, Lah  
Computers, 22-Civ  
empty CDCase  
CDTILES fi  
ers, Ph: 5835604.  
armada, soccer kit  
Armoured fist, wi  
soon windows 4.0 (C  
4.0, lotus freelance  
ka's powertools, SL  
OMON, ...



يَا فَتَّاحُ وَبِكَ نَسْتَوِينُ

# دَقْرُ ان خَوْنِے خَبَر

(مصنفة)

مولانا العالم (حبيب الرحمن)

مصنف

تفسیر حبیبی پشتو

دارالتصنیف رستم - مردان

اودہ نصیب دمسلمان بہ بیا بیدارشی کلہ؟  
خزان زپے کلستان بہ بیا کلزارشی کلہ؟  
دجہالت پد نوی رخ پر و ت د لہ دیرے مودے  
د علمیت پد تریاق جو بہ دا بیمارشی کلہ؟

(از دیوان عبد الرحمان)

# فہرست مضامین

| نمبر شمار | مضامین                  | صفحہ |
|-----------|-------------------------|------|
| ۱         | حمد                     | ۴    |
| ۲         | نعت                     | ۷    |
| ۳         | داد نیا خد رنگ پیدا شو؟ | ۸    |
| ۴         | توحید                   | ۱۰   |
| ۵         | د تثلیث رد              | ۱۱   |
| ۶         | دانجیل کتاب             | ۱۲   |
| ۷         | بشر خدا ئے نہ شی کیدے   | ۱۳   |
| ۸         | د بندہ کارونہ او اختیار | ۱۴   |
| ۹         | یو مثال                 | ۱۵   |
| ۱۰        | دو خدا یان منونگی       | ۱۶   |
| ۱۱        | پر توحید دلیلونہ        | ۱۸   |
| ۱۲        | د موجود اتو وجود        | ۱۹   |
| ۱۳        | د خیز ونود اتو مثال     | ۲۰   |
| ۱۴        | د تقدیر مطلب            | ۲۳   |



| نمبر شمار | مضامین                             | صفحہ |
|-----------|------------------------------------|------|
| ۱۵        | دوزخ کے آسمان خرابی والے           | ۲۵   |
| ۱۶        | د قیامت قائمیدہ                    | ۲۶   |
| ۱۷        | د دے عالم روح                      | ۲۸   |
| ۱۸        | دنہ مائے خوان والے بدارالے اور مرگ | ۳۲   |
| ۱۹        | جنت اور دوزخ                       | ۲۵   |
| ۲۰        | مخبرین عقل اور نیکی بدی            | ۳۶   |
| ۲۱        | جنت اور دوزخ شیطانان اور ملائکہ    | ۳۸   |
| ۲۲        | د تقدیر مسئلہ                      | ۴۰   |
| ۲۳        | د پیغمبران و علیہم السلام مرتبہ    | ۴۷   |
| ۲۴        | عقل اور نقل                        | ۴۸   |
| ۲۵        | د عمل و نوبہ والے ناکار والے       | ۵۰   |
| ۲۶        | عدل اور عبادات                     | ۵۱   |
| ۲۷        | صلہ رحمی اور احسان                 | ۵۲   |
| ۲۸        | د خیر و غوبہ                       | ۵۳   |
| ۲۹        | خود کشی اور شہادت                  | ۵۳   |
| ۳۰        | اخلاق اور عملونہ                   | ۵۴   |

| صفحہ | مضامین                     | نمبر شمار |
|------|----------------------------|-----------|
| ۶۰   | دنبوت ضرورت                | ۳۱        |
| ۶۱   | عقل نا کافی دے             | ۳۲        |
| ۶۴   | داحواس خمسہ پر زرقہ کیں دی | ۳۳        |

نداملاک دسلیمان پہ ہزار چندان  
 نہ یوہ کرے طاعت پہ داد دنیا

# بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى :۔ مسلمانانو  
دوستانو! زہ چہ د قرآن د پښتو تفسیر حبیبی کیں د بعض داسے گرانو  
خبر و سره مخا مخ شمع چہ د هغه د پوهه کولو د پاره د پیر و د لیلو نو ضرورت  
وی اود کاغذ د گران والی په وجه د هغه پوره اونه لیکل شمع - په دے  
وجه دارا ته ښه ښکاره شوک چہ د اقسام گرانے میل په یوه کتابچه کبل اؤ کم  
که د خدا ئے توفیق شامل حال شه نو د اهر چه آپ کرم چہ د تفسیر  
کتونکو ته پر دے آسانیا حاصله شی حکم د نوم د قرآن خو بڼه خبر  
بدوم طایره د دنیا په ښا کښ عجیبه عجیبه مخلوقات لری ولے په دے کښ  
دا حضرت انسان د بولونه زیات عجیبه د اودا حکم چہ د هغه تر خدا  
عقل ورکړے دے۔ دے په دے عقل د حق اود باطل جدائی کوی  
فابله اود نقصان پو پیژنی۔

د ادنیاد رنگارنگ څیز و نونه جوړه ده هرا یو څیز د بل نه په رنگ  
شکل او خوئی سره جدا دے څوک ښه وی څوک بد وی - گو یا دنیا  
د دے اختلاف اود قدرت د کار گذارئی یوه کارخانه ده

گلپائے رنگ رنگ سے ہے رونق مین  
اے ذوق اس جہاں کو ہے زیرِ خلاق



و سره خدا ئے دا عقلونہم پہ تفاد و ذکرہ کو مے خبرے چہ  
 نا پوہہ پیر نہ پوہیدہ پہ ہنہ ہونیا دان پوہہ شوی دی پچیلہ ہم  
 پہ نیغہ لار لاریہ اود نور و پوہہ کولو کوشش ئے ہم اوکرو۔ اوخان  
 تہ ئے پہ دے کار دیر دیر تو ابو نہ حاصل کرہ

### نعت

پہ زرگونو رحمتونہ دیو پہ ہنہ پاک روح د خوب نی چہ پچیلہ  
 ہم پہ نیغہ لار لار۔ اود دنیا و پارہ درخرا سبب اوگر خیدہ اود  
 دنیا خلق ئے پہ نیغہ لار مروان کہ دے نور و اود دہ مالکری د  
 ستور و ہر رنرا کوئی ہو۔

زہ پہ خیل نا پوہہ فکر لو یو کتو لکو تہ حق قرآنی مسئلے و راند کوم  
 او خومرہ چہ دلتہ و خیلوا ستا ذانو او دینی کتابونو نہ معلومہ شو  
 دہ ہنہ لیکر۔ تاسویہ خالی زبہ دا اوکودھی۔ کہ ستا سو خوبہ شو  
 نو قبولے ئے کرئی۔ کنہ ماتہ حضا غلطی شکارہ کرئی۔ زہ بہ د ہنہ نہ  
 راوگر ہم۔ اوستا سو شکر یہ بہ ادا کریم۔

پہ ہمرہ زمانہ کنس دا اختلاف بازار گرم دی۔ حکم بعضہ حضرات  
 تش پہ دے ضد بانیا د کتاب کتو نہ محاکب د کتاب د خراب الی غیلہ  
 اوکری اود یونہدہ حق تہ باطل و دانی۔ دا سے بہ نہ کوئی۔

دے اختلاف دحق او باطل تمیز ورک ک۔ او عوام ٹے پر دے  
 کنس حیران کر۔ دوئی کله وائی پر دنیا کنس هد دحق شستہ نہ  
 کله وائی چہ نہ بتول حق دی او نہ بتول باطل دی او کله وائی  
 خہ بہ حق وی او خہ بہ باطل وی۔

مسلمانانود اعقل ددے دپارہ دے چہ پر دے بہ دحق  
 ود باطل جدائی کوو۔ مونہ چہ پر دے عقل د دنیا فائده او  
 نقصان معلوم و و نود قرآن او دین اسلام بہ بارہ کنس بہ دے  
 وے بیکارہ پریند و نو سرائی چہ سوال جواب شروع کرو چہ  
**داد دنیا خہ رنگ پیداشوہ**

دادنیا پختلہ جورہ شوے دہ کہ چا جورہ کرے دہ؟ دادنیا  
 دے ناپایا بہ دریاب دے۔ چہ عقل یکس دیرے تکرے خور  
 خو چہ خدا ئے دچامل وی هفہ پر دے کنس حق نہ او دسی  
 اللہ د حمال شی۔

گوری برا بیکارہ خبرہ دہ چہ هیش مکان بے جور و نکی نہ و  
 پس داد و دہرہ لوئے عالم بہ بے جور و نکی خہ رنگ جورشی؟ کہ دا  
 دنیا منازہ نہ وے او پر دے کنس رنگارنگی نہ وے۔ پر دے کنس  
 نور کله وی کله نوری۔ سپو بستی کله غتہ وی کله نوتی وی

کله سپیندوی کله ئے تند ر را اونیسى - دغسه هوا کله دیره  
وی کله لیزا وی - کله وی کله نر وی - ونے کله تیغونه وی  
کله میوه دارے وی -

دغسه خناور کله او بی وی - کله مارے وی - کله سروغ کله  
ناجورے وی -

په دے کبی مونزه انسان خود حرص او حاجتو نو  
دا سے فرخونو را کیر گری یو چه دے رانه عقل او فکر او بشکه  
او انسانی عزت او شرافت ئے رانه رخصت کته -

انسان قش خوراک تخنباک او مکان ته محتاج نه دے - بلکه  
عزت، جاگیر، مالکین، اکرم، مخر تو لوته محتاج دے - دا انسان  
دیر و خبر و هر چاته محتاج که - په دے هر هائے ذلیل شه  
سپاهی او چیرا سی ئے په سب سور دے -

نواخره مونو دا عقل به داد و مره اختلاف به دچا  
کار کونکی شه رنک او منی ؟ - ماته خودا سے بشکادی چه په  
چاکنی زیاته خوبی ده هغه ئے بنه قید کو دے دے - تاسو  
نه کو دئی چه په جیل خانه کنی په سوونو قید یا نو یو سپاهی  
دوکه مقرر وی دے که چا بادشاه قید که نو بیا په هغه په



سوونو سپاهيان پیره وړکوی -

په آسمان کېن نور سپوږمۍ ډیر غږ تښت وی او په زهکه کېن  
انسان اشرف مخلوق دے - په نور سپوږمۍ کېن رښاده او په  
انسان کېن عقل دے - په رښاد نیا روښانه ده - او په عقل  
د حق او باطل تمیز کړی -

په دے کېن دا حاکمان چاپید اگری دی چه هغه په دوی  
حاکم دے - دوی دهغه قید پان دی - هغه د دوی نه بیکار خلی  
هغه دوی په قلاعه نه پرېږدی - چه دوی په خان سفر ورده  
نه شی او شوک داونه والی چه کڼه دوی خود مختاره بے پروا  
دی -

د غصه دوی به هم خپلو خوار و زار و حاجت و نواو محتاجونه گوی  
او دخپل حاکم پټه به لگوي - دغه حاکم اعلی چه دده په هغه اغو  
ژبو کېن جدد اجدانو موندی ده ته مونږ الله والیو -

## توحید

دلته مونږ ډیر هوښیار هوښیار خلق خطاشی او هغوئی سره  
د دے چه دنیا په علمونو کېن ډیر نوی گنرے شی دا حاکم اعلی  
یونه گنړی - بلکه والی چه دا درے دی لکه عیسایان فرنگیان شو

پہ دے مسئلہ قرآن شریف دیرحایہ دوی پوہد کری دی۔  
 اوٹواک وائی چہ رادوہ دی۔ یود خیر پیدا کوئے۔ اوہل دشر  
 پیدا کوئے دے۔ اول تہ یزدان دویم تہ اهرمن وائی۔

خوٹک وائی بندہ دخیلوکار و نوچیلہ خالق دے۔ پہ دے  
 کس گویا چہ ثومرہ مخلوق دی نودومرہ بر خدا یان وی۔ دوی  
 بتول گویا خدا یان گنر منی۔ اوپہ یو خدا ئے نہ صبر پری۔

### د تثلیث رد

خدا غورے کم علمہ دخولے نہ یود اسے قوم تہ دے غلط بنو  
 چہ نن خالق دھغوی پہ شان کیدہ فخر گنری بکرانہ خبرہ دہ  
 خوکلہ کلہ ددر وکی داسہ ہم نبر لری۔

دا عیسایان کہ درے خدا یان منی نودوی دا ہم وائی چہ  
 دادرے پہ حقیقت کس یودے۔ اوپہ دلیل کس یاد وائی چہ دا  
 پہ انجیل کس راغلی دی۔ یاد وائی چہ خمون پلارانونیکونود  
 ویشلی دی۔ بل دلیل ورسره نشہ۔

دے خوانہ خمون دناپوہہ نہ ناپوہہ دانہ منی چہ یودے  
 کلہ کیوی۔ اودرے یو کلہ کیدے شی؟ درے خودے دی چہ  
 دودہ ہم یو نہ شی کیدے۔ نوپہ دا سے خبرہ کس عیسایان پہ دے

اردی - اود چاهم نہ منی چه دے دے غلط عقیدے نہ وادری  
پاتے شہ انجیل -

## د انجیل کتاب

نود دوی علماء پہ دے قائل دی چه اصلی انجیل پہ عبرانی کنس  
وو - اودھتہ ورک دے - اود ضرور بہ ورکیدہ حکمہ چه ہفتہ خود  
ہفتہ قوم دیارہ وو - پہ کوم کنس چه عیسیٰ علیہ الصلوٰۃ والسلام  
موجود وو - چه عیسیٰ علیہ الصلوٰۃ والسلام لار نو کتاب بہ شے  
ولے پاتے کیدہ -

قرآن کہ پاتے دے نود اخود تیلوزانو اوتولوتومونو  
دیارہ راغلے دے -

د انجیل ن کہ پہ نور و ژبو کنس ترجمہ دے نود اخود  
ترجمہ کوئی پہ خوبہ لیکلے شوتے دے - دغہ دجہ دہ چه  
مختلفہ ترجمے دا داخلے ادا و کورئی - نو پہ زرگونو اختلافونہ  
بہ پکنس بیاموئی - لویولویو پادریانود دے اقرار نہ کوی دی  
چه واقعی پہ انجیل کنس دیرے اد لے بدلے دی - تودے چه  
دسوونو نہ زرگونو تہ رسیدلی دی -

نوتا سو پوہد شوتی چه دیودے منل اود دہایو یومنل د



د عقل او کړم خبره ده - اودا - هغه انجیل خبره ده چې کوم کښ  
چې په سوونو زړو غلطی دی

تاسو اولیده چې فرنگیان د غټ غټ مشینونو تر دے چې  
بره نبره په الوتکو کښ الوتکې شي - خود ا دنی جماعت د وړوکی  
هو مره عقل هم نلری - چې یو ته درم اودریو ته یو واټی - اودا  
ولې ؟ دا ځکه چې دوی دے خوا عقل ته توجه نه ده ورکړی  
د دوی عقل خو ټول ټال د دنیا په کارونو کښ اخته دے -  
کله کله دا توار په ورځ کړ چې نه تلل قدر دے عبادت کړی -  
دا قسم خلق د دین په خبرو کله پوهیدے شي ؟

دا صحیح ده چې دوی په خپل عقل د دنیا کار کوی نودے  
کښ د پرمهرا ن دی -

دلته د رسره دا هم ثابت شوه چې څوک خپل ټول عقل  
په دین کښ اولکوی د هغوی سره د دنیا عقل سند کله مقابله  
کولے شي -

نود دنیا عیایان یو طرف ته دی او نور خلق بل طرف ته  
دی دوی دواټی چې بود دے اود دے یو - اود دنیا دواټی دا غلطه  
خبره ده - اوس تاسو پرمهرا فکر او کړی چې کومه خبره حق

او کو به باطله ده :

## بشر خدا ئے نہ شی کیدے

بل دی خدا ئے بنی آدم ته وائی حال دادے چه خدا ئے  
هغه ذات ته دیل پکار دی چه چاته محتاجه نه دی او بشر  
محتاج دے۔ د او پے کی پی۔ تھے کی پی جو نا۔ بوره دی نو د ا قسم  
بشر که عیسی علیه السلام وی او که عنی یزعلیه السلام وی او که  
د هند و انوارام کنھیاجی وی۔

دا خبره د محکمن خبرے نه هم زیاته دے عقلی ده چوته  
خدا ئے او چرته بشر توبه به به

دا هر قسم غلطی په دے وجهه کی پی چه مونږ د خدا ئے معنی  
او دهغه لوی او قدرت نه پیژنو۔ د غسه مونږه د مخلوق په  
عاجزی او کمزورتیا پوهه نه یو گنی مونږ به مخلوق ته د حق  
صفات نه و ورکړی او نه به مونږه خالق ته د مخلوق صفتونه  
ورکړی وو۔ الله تعالی د مونږه ته د دین علم را کړی آمین

## د بنده کار و نه او اختیار

مونږ چه وایو چه بنده د خپلو کارونو خالق دے دے دا په  
خپل اختیار کوی نو دا دده د اختیار د چاپه اختیار کښ د

داخو پکار نہ دی چہ داد دہا پہ اختیار کن شی بلکہ دادا سے خبر  
 دہا لکہ دیوانسان انسان جو پیدہ یاد دہا پیدائشی روند والے  
 یا کوٹکے والے او کو تر پیدائیدہ داخو دہا پیدائشی اختیار کن نہ  
 دی بلکہ چہ خہ رنگ خدا غنبتہ ہنستہ پیدائکہ دغسے  
 دیندہ اختیار ہم خدا پیدائکہ دا اختیار ذر و حر سہ املق لوی  
 چہ ساروح پیدائکہ دا اختیارے و سارے ورکہ دغسے بندہ تہ قدرت  
 خداے ورکہ۔

تہ نہ گوری چہ حمونہ لاس چہ شل شی۔ نود ہغوی نہ  
 قدرت لہرشی۔ پہ دے کن انسان بیا قدرت نشی راوستے۔  
 مطلب دادے چہ دھر کار پہ زرگو نو سبونہ دی۔ اودائو  
 سبونہ خداے جو رکری دی۔ دغسے دا بندہ ہم خداے جو  
 کرے دے۔ نودا خہ رنگ خوک ویلے شی چہ بندہ داخپلو  
 کارو نو پخپلہ پیدائکوٹکے دے کہ پہ دا سے حالاتو کن بندہ  
 خان۔ خپلو کارو نو پخپلہ خالق گنری نوداہہ دا سے دی

### یومثال

لکہ دودہ تہ دیویتی پہ فصل جھکڑہ کوی دایوتن وائی چہ زہ  
 دامنم چہ دا پتے ستادے پہ دے کن تخم ہم تاچو دے



اودا یوے هم تا کرے ده . اوهو قسم خرخر پر هم تا کرے دے خو  
 سوه ددے . ددے پتی دافصل خدا دے په داسے دعوه به  
 شوک اعتبار او کړی؟ نو دا تول دیو خدا ئے نزیات منونکی  
 خلق داقسم مدعیان دی خدا ئے ددوی پوهه کړی آیین  
 کورثی هر شخه دخدا ئے دی اوتا سوه دسره عیسی علیه  
 السلام کله عزیر علیه السلام او کله رام او کله شوک هر ژوند دے  
 مخلوق شریکه وئی . داسے نامعقوله دعوی به شوک اومنی؟  
 لبرد عقل نه کار واخلئی .

یاد دے مثال داسے دے لکه یو سرے ژوند دے دے او چغه  
 وهی چه خدا بنه کونده ده او خدا بچه یتیم دے نو دده دا چغه  
 که هر شخه چه دی خود دے دا اقرار کوی چه خدا بنه کونده ده  
 او خدا خوی یتیم نه دے .

شوک چه خان مخلوق کنړی او بیا هم وائی چه مونږ دخپلو  
 کارونو پیداکونکی یو . یا بل بنده مخلوق کنړی او هغه تر خالق  
 وائی نو دے په دے کښ دا اقرار کوی چه خدا دعوه غلطه ده .

### دوه خدا یا ن منونکی

شوک چه وائی چه دخیر خالق الله دے او دشو خالق بنده بیا

شیطان دے۔ نو پہ اصل کس دیتے دافکر پیداشوے دے چہ  
 دشر پہ کولو بندہ تہ شریرویلے شی نو کہ خدا ئے دشر خالق شہ  
 نویا بہ خدا ئے تہ دے بدی نسبت اوشی ددینہ دیچ کیدو  
 رپارہ دوی دبدی بل خالق اومانہ۔

خودنتہ دوی خطاشو گورئی کہ پلیتی پہ چا اولکی نو هغه  
 پلیت شی۔ ولے نورچہ پہ پلیتی اولکی نو نور پہ دے نہ پلیتی پری۔  
 بلکہ پلیتی پاکہ کری۔ دغسے د خدا ئے نورچہ پہ ورخیز احاطہ  
 کوئے دے نو د خدا ئے نور هر خیز تہ رسی او خیز ونه عفر تہ  
 نہ رسی۔ پلیتی دپلیتی حائے پلینہ وی خود پلیتی خالق پر  
 نہ پلیتی پری۔ نو انسان چہ دبدی دکار و نو حائے دے۔ دے بہ  
 بد گنرے شی اود بد خالق بہ بد نشی گنرے۔ نو ددی پہ پوهه کس  
 خطاشو۔

بل دیو خیز دهر چا دپارہ بد کیدے ضروری نہ دی۔ کیدشی  
 چہ داکوم خیز تہ چہ تاسو بدوائی دادچا دپارہ بنه وی لکه  
 لاس پریکول دغل دپارہ بد دی ولے د حکومت اود رعیت د  
 پارہ بنه دی۔ نو معلومہ شوہ چہ خدا ئے لکه چہ دخیز خالق  
 دے دغسے دے دشر هم خالق دے۔

## په توحید دلیونه

مونږ ته بندگان حُکمه والی چه په مونږ کښ نقصانونه دی اومونږ  
 د خپل ځان په کامل والی قادر نه یو. او الله ته الله حُکمه والی چه  
 هغه د هر قسم عیبونو نه پاک دے او په هر قسم کمالا تو موصوف  
 دے. نو اوس که مونږ دوه خدايان اومنونیم مخلوق به دپو خدا  
 وی اونیم به دبل. نو دواړه خدايان په ځان کښ عیب لرونکی شو  
 حُکمه چه دواړه په نیم مخلوق کښ شه اثر نه شی کولے. او که دادواړه  
 په ټول مخلوق کښ پوره اثر کولے شی نو بیا به دا خبره منل پریوزی  
 چه په یوځی کښ یو سیر قدرت څیز راځی اودا دواړه خدايان پکښ  
 پوره پوره اثر کوی نو په دے کښ به دوه سیره څیز راوی. اود دے  
 نتیجه به داوی چه دالوتخه به مات شی. نو په ځای د دوه خدايانو  
 چه یا په نیم مخلوق قدرت لری او په نیم نه لری خدايان ناقص  
 ثابتیږی. او که دوی کامل کامل په مخلوق اثر لری تو مخلوق تباہ  
 کیږی. په دے وجه ښه به داوی چه یو کامل خدا ته په هر قسم  
 کاملو صفاتو موصو او منلی شی.

اودا معقوله خبره ده چه تا سود دنیا دا توله کارخانه یو په یو  
 اوکوړی چه دا په آخر کښ یو ته کوڅی. دانو چه په توله دنیا کښ په ټولو



کورونو کس دنسراور کوی دے یوں ورگرتھے دی۔ داد دنیا شمار  
 اوگورائی سوونہ زرگونہ۔ لکھونہ۔ کروپونہ دی خوچہ پہ آئی  
 کس رائے نود اتول دیوہند سے نہ جوڑ دی۔ پہ انسانا نوکس اتنا  
 یود سرخیز دے دغسے حنا وراوہ پتو لوکس شریک دے بیا جاننا رما  
 اصل خیز دے بیا وجود۔ پہ تلو موجود اتو کس دسر موجود اتو  
 خیز دے خود موجودات عالم دا وجود غریب دبل ورکے شوید  
 وجود اوعارضی دے اوداد موجود اتو نہ یو غیر خیز دے ہفہ وجہ دے چہ  
 دنیا موجودات کھ موجود وی | وکلہ نہ وی۔ اود موجود اتو دا وجود  
 ہم قسم دے لکھ آسمان اوز مکہ موجود دی اودیرہ مودہ بہ موجود  
 وی۔ اوزہ اوتہ ہم موجود یو خولہ مودہ بہ یو۔ نوتا سو بہ پوہ  
 شوی یے۔ چہ دنیا پہ موجود اتو اود موجود کس فرق دے د  
 موجود اتو اوجودات عارضی دے لکھ داد بوکرم والے داوہ چہ  
 راغلے دے نود اور کرم والے ذاتی دے اودا بوکرم والے عارضی دے  
 یا لکھ دتور رنرا چہ پہ آئینہ پریونی نود نود رنرا ذاتی دے اود  
 د آئینے رنرا عارضی دے۔

دغسے دے توله دنیا دا وجود عارضی دے اودا ورتہ چا دادے  
 ذات ورکریدے۔ چہ دھفہ وجود ذاتی دے اود دھ ذات بغیر

دالله نہ بل شوک کیدے نہ شی نو دے نہ ہم داثابتہ شوہ چہ دادنیہ  
 پچلہ ندہ موجودہ شوہ۔ بلکہ دے شوک پیدا کونکے شتہ ادھفہ  
 اللہ دے چہ دھفہ وجود ذاتی او اصلی دے اود دنیا د موجود اتو جو  
 یوسورے دے۔ او اصلی وجود یو دالله دے لکہ نوریو دے او اثرے  
 یہ ہر کوراوپہ ہر خائے کن دے۔

نوگو یاد اثابتہ شوہ چہ دالله وجود اود اللہ ذات اوصفات یو  
 دی۔ دالله ذات نہ وجود نہ لرے لیری۔ او نہ دالله صفات دالله  
 ذات نہ لرے لیری۔

## دخیز ونوداثر مثال

اوس پہ دے خان پوہہ کرئی چہ پہ دنیا کنس د خالق اللہ نہ  
 سواخو مرہ اثر کوئی خیز ونہ دی۔ داتول دالله پہ مخکنس دا سے  
 دی لکہ دکا دیگر پہ مخکنس دکا آلات پہ ظاہر کنس اثر کوئی معلوم  
 او پہ حقیقت کنس دا اثر دالله تعالیٰ د طرف نہوی۔ پہ دے کنس  
 بنی وی او کہ ولی وی دیو دی کہ پری دی۔ او تاروی او کہ آسمان  
 وی۔ دارووی کہ دعاوی۔

دا قسم تبول اثر کوئی د خدا اے پہ مخکنس دا سے دی لکہ د  
 لوہار پہ لاس کنس سٹک کہ لوہار لاس تہ حرکت و رکوی

نودے ہم ہنسے کارکوی خہ رنگ چہ ہفہ غواپی کارکوی کہ  
نروی نود غسے بیا ہم بیکارہ پیرا تروی۔

دیرو ظاہر بینو چہ ددوئی کارونہ ولیدہ نودوی تہے د  
کارونو خالق ووے او سخته تکرہ تے و خورہ۔ دوی دا سے ناپوہ  
دی چہ د بندہ لاس خچہ کارکوی نودوئی وائی بندہ دخپلو  
کارونو خالق دے۔

او کہ دہ تہ وویلے شی چہ رورہ ادا کارونہ خود طاقت پر چہ  
کیوی گورہ چہ بندہ ناجورہ شی او طاقت تے پاتے نشی نودا بندہ  
کاروے نشی کوے؟ پدے باند چہ پوہہ شی نودے بہ اوائی چہ  
ریشتیاد دے کارونو خالق خو بندہ نہ دے بلکہ خالق تے طاقت  
دے۔

نو کہ بیا ورا تہ وویلے شی چہ ہلکہ طاقت خو ہلہ کارکوی چہ بندہ  
ارادہ اوکری او ارادہ ہلہ کیوی چہ شوق پیدا شی او شوق ہلہ  
پیدا کیوی چہ دکار فائدہ معلومہ شی۔ نو گویا شوق علم تہ متاز دے  
نو بیا د علم او د خدا تے پہ مینم کنس دا عقل دا سے دے لکہ کاریگر۔  
اونا اراد کار۔

لب لب مثالی تہ او گورہی۔ تاسو بہ اصرودان خار کا نہ لید لی وی



دے پہ مشین کس پہ سوونو پوزے گرخی۔ خود تہولو دحرکت  
 نہ محکس اولے پوزے تہ حرکت ور کرے شی نو بیا دانور پوزے  
 پہ حرکت اولگی۔ او دے تہول حرکت نہ گئے الہی شروع شی  
 داد او سپنے بے حسہ پوزے پخپلہ نہ خوزی بلکہ شوک د عقل  
 او ارادے خاوند دیہ حرکت ور کوئی۔ نو د مشین دا کا د بہ د  
 صاحب عقل او صاحب ارادے بندہ وی۔ داد مشین کا د نہ دے  
 دریل چلول دریل چلوئی طرف تہ نسبت کیہی۔ کہ شوک  
 والی چہ کار خانہ چلیہی اوریل روان شدہ نو دا ہجاز او یلشی  
 نو د غیسے فاعل حقیقی اللہ دے او بندہ تہ فاعل ہجاز او یلشی۔  
 د بندہ مثال د ہیفے پر نالے دے چہ پہ ہیفے کس د چھت او بہ  
 بھیری۔

اللہ د خپل طرف نہ بندہ محکس موجود کہ او د دہ افعال  
 روستو موجود کرے۔ د بندہ کا د نہ بہ ہمار د بندہ ور چہ دے پخپل  
 وجود کس بل تہ متا د نہ دے۔ لکہ نور پہ خپلہ رنرا کس بل نور تہ  
 متا د نہ دے او مز کہ آسمان پہ خپلہ رنرا کس نور تہ متا د نہ دے۔  
 ارخہ رنگ چہ تیاری د نور خوا تہ نہ شی راتلے د غیسے د خدا دے  
 وجود ذاتی دے د دہ شخص عدم نیستوا لے نہ شی راتلے۔

بنہ یوبل مثال تہ فکر اوکری - چہ ذات او د وجود پہ فوق  
 پوہدشی - د مکان د جور و نیکی اولہ نقشہ د نور و نقشو نہ جدا وی -  
 داد دے مکان ذات دے او بیباچہ د دے مکان دیوالونہ وغیرہ جور  
 شی - نودائے وجود دے - داد واریہ کلدیو حائے وی او کلد جڈا وی  
 د دے ذکے آسمان او د بتول مخلوق د پاریہ د غسے یو ذات او وجود دے  
 دا وجود کلد دیر عم نہ وی او دیر عمی بہ وی - او کلد لیریہ مودہ وی نو  
 د دے عالم ہفہ اولہ نقشہ چہ د عالم لاپیدا نہ وو - دا ہفہ اصلی  
 وجود دے چہ پتہ وو - او قدیم وو -

## د تقدیر مطلب

او د ہفہ شیز دے چہ دیتہ تقدیر وائی - او د دے پہ مطابق دانیہ  
 پہ ظاہری عارضی وجود موجودہ شوعہ - د دنیا د دے ظاہری  
 عارضی وجود او د اول تقدیری نقشہ داسے مثال دے لکھ چہ یو  
 سرے د کوہی پر غاریہ و لاریہ وی او بنکتہ پہ او بوکن خیل تصویر  
 دینی - خو پہ دہ کن او د دے پہ تصویر کن خٹ نہ خٹہ فرق وی او  
 ہفہ د اچہ د دے سرد لہ پور تہ دے او پہ کوہی کن بنکتہ دے  
 یا لکھ د مہر حروف چہ آرو لی جو پیری - نود او وجود ظاہری بہ  
 د ہفہ اصلی وجود مطابق ہم وی او مخالف بہ ہم وی -

لکه په دے دنیا کښ عاقلان خلق عاجزی ستائی او تکبر ته بد وائی  
 سخیان چه په سخاوت عاجزان شی دوی ته غنیان وائی او ددوی عتر  
 کوی. او بخیلان که دیر مالداران وی. دوی ته مفلسان وائی. دا  
 شاید چه ددے مخالف اشروی چه خمونږ. دا عارضی وجود هغه  
 اصلیت نه لری کوم اصلیت چه هغه اصلی وجود لری. او خمونږ  
 عقل ددغه اصلی وجود په تلاش کښ دا سیه لکیا دے لکه خمونږ  
 دا ښکاره سترگه پوزه چه ددے ظاهری وجود په دریافت کښ  
 اخته دی. او خه رنډ چه سترگه کله لری لیدل غواړی.  
 کله نزد ے نو په دے وجه ددوی په لید وکښ فرق وی.  
 دغه عقل د تیزوالی پس والی په وجه د اصلی وجود په باره  
 کښ په فرق دریافتونه کوی.

خبره گوانه ده خو وارمه خطا کوئی گویا د دنیا د پاره یو عارضی  
 وجود شه چه په جواسو لید ے کته شی او یو دده هغه څنګه وجود  
 شه چه د کوم دریافت عقل کوی. په دے ناسوته د اهم  
 معلومه شوه چه د دنیا هغه پټ اصلی وجود الله ته د دے دنیا  
 د موجودید ونه څښ معلوم وو.

او ددے مثال دا سیه لکه نور او دده شعاع او غارمه



نودانور گویا یو جھل خیز دے اودا شعلے او غار مہے تفصیل  
 دے نود غہ جھلہ نقشہ چہ دیتہ تقدیر وائی اودا یوہ پتہ زہ  
 نقشہ دہ۔ دا ثابتہ شوہ اودا بہ محکبیں نورہ ہم زہ صفا کرم۔ بہ  
 دے باندے دا خبرہ ثابتہ شوہ چہ د آسمان اود زکے اود تبول  
 مخلوق دا وجود نہ عارضی دی۔ بہ دے دجہ بہ دوی نشو الے راتلے  
 شی۔ حکم چہ د دوی وجود عارضی دے اصلی نہ دے۔

## د زکے آسمان خراب والے

بعض خلق وائی دا زکے آسمان بہ نہ سیریری۔ دلیل دادے چہ  
 دا سے معلومیری چہ دوی بہ د غسے دی۔

نورورہ! دا خوشتہ دلیل نہ دے جھوٹو د اطاقتونہ دومرہ  
 قدرے دی چہ د حال زمانے پہ بارہ کنبں خہ اوائی دراتلونکے زمانے  
 نہ خبر نہ دی۔ اودا دلته چہ مونسز ترختہ خیزونہ دا سے سبکاری  
 چہ بہ دے کنبں جدائی نہ منولک پہ اور کنبں گرمی او پہ نور کنبں  
 برینینا اود غسے د آسمان زکے وجود۔ نودا جھوٹو د عقل ناپوھی  
 دہ۔ نہ نہ گورے او بہ اوس پیٹے وے چہ تا پہ اور کینو دے نوکرمے شو  
 بیا چہ گرمی تر لارہ نو پیٹے شوے۔ دا گرمی۔ دنرا، تیاری، بقا، فنا  
 کوم چہ د مخلوق لوزمات دی۔ دا تبول د مخلوق نہ جہد اکیدے شی

لکہ پہ تلو منڈھو نو کیش د ا سے واقعات شتہ چہ یونیک بندہ اُور  
تہ اُو غور زیدہ۔ اوهفہ اُور ورتہ میخ شو۔ نو د اُور سرہ کرمی مونہ  
الکروینو۔ حکمہ مونہ وایو چہ دا د اُور نہ جُدا کیری۔ حال دا کہ  
چہ دا جُدا اکیدہ ممکن دی۔

تہ نہ کورے کتہہ پر تر دہ۔ دلاس پہ زور برہ لاپہ۔ اوبہ میخ دے  
پہ نوریہ اُور کرمے شوے۔ نو د خیز و نو د بعض بعض خاصیتونہ  
اتفاقی دی۔ اودا حکمہ کہ شوک تپوس اوکری چہ ہلکہ دا اُور ولے  
کرم دے؟ نو د دے بہ صرف د اجواب وی چہ خدا اے کرم کریک  
نوبس دیتہ اتفاقی خاصیت وائی دایو حائے والے بے سببہ شویکے  
اودا قسم یو حائے والے جُدا اکیدہ می شی۔

دغسے آسمان اود دہ د دیرے مودے نہ موجود والے اتفاقی دے  
اودا اتفاقی یو حائے والے جُدا اکیدہ می شی۔ لکہ چہ قرآن دے حائے  
پہ حائے بیان کرے دے۔

## دقیامت قائمیدہ

گورثی شہ رنٹا چہ انسان د مختلفو عنصر و نونہ جوہر دے پہ  
دیوچہ دے کلہ جوہر وی اوکلہ نا جوہر شی اوکلہ چہ مرض زیا  
شی نو مہرشی۔ دغسے د اذکبہ آسمان دریا بونہ اُور اوبہ نو د سپوڑی

اود دوی اشارات تنول جَد اجدادی - خه رنگ چه د دوی شکونه  
اورنگونه جَدادی د غسه د دوی گرمی سزری جَد اجداده - اودا  
مجموع مرکب په دے درجه کنی دی چه د دے علم بنده ته نشی  
خاصلیدے -

دغه وجه ده چه د نجوم علم دروغون دے - د تنولوستور و په  
اثراتو باندے بنده نشی عالم کیدے اود دے که خه وائی نو په هغه  
کنی په تنولو کنی یو دوه که رشتیا وی - نو د انور خالص دروغ وی  
دا حکه چه په نجوم کنی په تنولوستور و اود دوی په اثراتو پوهیدل  
گران دی - او که کله کله اتفاقاً یوه خبره دوه صحیح هم شی نو دا  
د اعتبار خبره نه ده - دا قسم خلق هسه خان کروی - حکه شریعت  
دا علم زده کول منع کړے دی -

نو خبره د ا کوله چه دا عالم د مختلفو خیزو ونه جوړ دے او  
دا خیزو نه به ضرور خرابیږی - حکه چه په دے کنی به خه خیزو  
غالب کیږی او خه به مغلوب کیږی - لکه په بنده چه تبه د گرمی  
د زیاتی په وجه راغله - پړسوب د هوا د زیاتی په وجه راغله نو  
هر کله چه د بنده د خلور و مخالفو خیزو نو دا حال دے نو د دنیا  
د بے شماره خیزو نو حال خو به د دینه زیات خراب وی - ته نه گورے



کله بارانونه ډیروی - او کله سوکړه وی - کله فصلونه سینه کپړی  
 او کله ملک شاپ وی - د اهرڅه د دنیا د ناجوړتیا په وجه کپړی  
 ولې مونږ په دے نه پوهیږو - په دے به د دے عالم روح پوهیږي  
 اوس راځئ چې د عالم په روح بحث او کړو -

## د دے عالم روح

مونږ د ژوندون دا سې تعریف کوو چې د هغه په وجه مونږ ته  
 د انسان نه سوا بل څوک ژوندی نه ښکاري مونږ د ايو چې د ژوندی  
 د پته والی چې ساکاتې اخلي او په خپله اراده حرکت کوي - دا  
 د دے چې د ژوندون خوږ پیژندلو، او د پوهیدلو، ته د والی - دا  
 صحیح ده چې د انسان او حیوان د ژوند د پاره تر ژوندون پورې  
 ساه اخستل ضروری دی - خو ه دخت ساکاتې هم نه اخلي  
 پاتې په خپله اراده حرکت کول شو - نو د ابه څوک ثابت نه کړي  
 چې کي زمکه - هوا - ولې، غرونه پخپله حرکت نه شي کولې پیر  
 نه پیر د ابه او والی چې مونږ دوی په حرکت کولو نه دی لیدلی - نو  
 ځمونږ نه لیدل خوڅه دلیل نه دے - مونږ دیر څیزونه مخکې  
 نه د ولیدلی او هغه اوس موجود شو -

نو کوم صحیح خبر ونه چې د چاپیغېرانو، صالحانو د پاره وئیلی شو

دی۔ چہ کانری ورتہ گویاشو۔ او وئے ورا لہ پہ بلند راغلے۔ داهرگز  
خدا نامہ کنہ خبرہ نہ دہ۔

پاتے شود دے دلیل چہ بنہ تے پہ کوم دلیل ڈوندے ثابتوے؟  
نو وادری تاسوتہ مخکن نہ دا ثابتہ شوے دہ چہ دے عالم دہر  
خیز وجود اود دہ ذات جد اجدادی اود وجود ہم بود اظاہری  
دے اوبل باطنی دے۔ دہر خیز دباطنی وجود تعلق د خدا سرہ  
داسے دے لکہ دپلوشو تعلق د نور سرہ اود دہ داظاہری وجود  
داسے دے لکہ پہ مزکہ غارمہ چہ کلہ ٹی او کلہ راجی داظاہری وجود  
کلہ وی او کلہ نہ وی۔ مگر باطنی وجود تے داسے ہر وقت موجود وی  
لکہ پلوشے چہ د نور سرہ ہر وقت لکید لے وی اود دہ نہ نہ جد اجدادی  
اوس پہ دے خان پوہہ کرئی چہ د نور نہ اول پلوشے پیدا شوے  
اوبیا پہ زمکہ غارمہ نہکارہ شو۔ نو د نور گومی اور نہ اول اول پلوشو  
نہ رسی۔ اود لہ بہ داد وادہ اثر و نہ دیر نہ دیر وی۔ او پہر موکس بہ  
د دینہ دیر کم وی۔

دغسے بہ د عالم د خیز و نو پہ وجود باطنی اوظاہری کس فرق وی  
د اظاہری وجود دباطنی وجود سورے دے۔ نو د خدا تے فیض بہ  
اول اول اود دیر نہ دیر پہ باطنی وجود پریوزی نو بیا بہ ظاہر وجود

تہ خہ لب لبور رسی۔ پس دانہ شی کیدے چہ ذ انسان او حیوان دا  
 ظاہری وجود د خداے پہ فیض باندے ژوندے وی۔ او د نورو  
 خیز و نوباطنی وجود د ژوندے نہ وی۔ خداے خود کمال خاوند دے  
 د هغه فیض پہ ہر چا باند کیری۔ نو دا بہ خرنک او منلے شی چہ  
 ژوندون د یوازے انسان او حیوان کنی وی او پہ کتہ۔ ونه او نورو  
 خیز و نوکنی د نہ وی۔

ژہ د امنم چہ د هغه فیض بہ پہ مناسب مناسب وی او د قابلیت  
 پہ برابر بہ وی لکه تُوڑ پہ آئینہ۔ کتہ او خنہ تہ تلو رنرا غور زری  
 خود وی د دین پخپل مناسب فائده اخلی نو کہ دا سے وی چہ د  
 انسان ژوندون د حیوان نہ زیات وی او پہ دے وجہ دے قسم  
 کمالات کوی۔ د غصہ د حیوانا تو ژوند د ونونہ زیات وی او د ونو  
 ژوند د کتو نہ زیات وی نو دا د منلو خبرہ دہ تہ نہ گورے د وے خاک  
 چہ ہرہ خیزی او د دے مخے تہ یو دیوال راشی نو دا د دینہ سنگ او کری  
 او خپل رفتار بہ جاری اوساتی۔

نو خلاصہ داشوہ چہ ژوندون پہ تلو عالم کنی دے خوب  
 چا کنی زیات ښکاری او پہ چا کنی کم ښکاری او څوک پکنی مری  
 خونہ ښکاری۔ د اکتہ چہ مونہ تہ مری ښکاری دا چہ ہرہ گذارشی



نودایا نہکتہ شوک راوی؟ دامقناطیس تہ چہ اوسپنہ راخی نو  
 دائے شوک راوی؟ شاید چہ تہ داؤ وایے چہ داکتہ خوزمہ را کادی  
 اودا اوسپنہ خومقناطیس را کادی نویا بہ تہ دے جواب ہم اوکریے  
 چہ پہ دے زمکہ دامقناطیس کن داپوہہ خہ دنک راغلہ؟ چہ کتہ  
 خو خان تہ را کادی او اور نہ را کادی۔ اودا دامقناطیس یوازے اوسپنہ  
 خہ رنگ را کادی او بل خہ خیز نہ را کادی۔ او کہ تہ وایے چہ دوی  
 پر پوہی پی نہ۔ داد دوی طبعی کار دے نو دا خبرہ دمنلو نہ دہ  
 دا خود تمیز او پوہہ کار دے۔ دے دپارہ بہ پہ دے کنی خواہ مخواہ  
 تمیز او شعور منے۔

نود دینہ دا اثابتہ شوہ چہ پہ دے تلو خیز و نو کنی سرحشتہ  
 اود دوی دا کار نہ پخپلہ ارادہ کوی۔

اودا کوم صحیح روایت او کنی چہ دکتوا و نو تلہ راتلہ او خبرے  
 اترے راغلے دی دا نامیکنے خبرے نہ دی۔

تہ لہر دیتہ فکر اوکریہ چہ دماشی خومرہ وروکے خولہ او ژ بہ دہ اد  
 چہ غوب تہ تہ دے شی نو خومرہ شور کوی بد غسے کہ کتہ پہ پخپلہ ژ بہ  
 خبرے اوکری کوم چہ مونہ نہ وینو نو خہ بعیدہ دہ؟  
 بلہ خبرہ دادہ چہ دیو نہ مطلب دژوہ خبرہ نہکارہ کول دی۔

مونڊ ڌڙي نه علاوہ ۾ خط او ڪتابت دا ڪار ڪو و۔ نوڪہ ڊگھو او و نو  
 ڊپارہ د غصے خہ بلہ د وينا طريقہ وی چہ مونڊ تر خیر نہ یو۔  
 نو داد ولے منع وی؟ تاسودے میں وہ او ڪورئی چہ د خوراک خہ  
 بیامومی نو ۾ نور و سپر و پسے لارشی ادهغوی تہ پخپلہ ڌ بہ خہ وائی  
 او ۾ دے خوراک حملہ او ڪری دا وینا کہ ۾ آواز سرہ وی نو دا بہ  
 چیر نرے آواز وی چہ مونڊ ۾ نہ اورو۔ خود بل میں بی دا وریڊ  
 طاقت ۾ مونڊ نہ زیات دے هخہ و اوریڊہ او ۾ هہ شہ۔

د غصے کہ خدائے تعالیٰ ۾ بنی آدم کو کس دا سے شوک پیدا ڪر ۾ چہ  
 د هغوی دا وریڊ و طاقت ۾ مونڊ نہ زیات وی نو خہ عجیبہ دہ؟  
 نو دا ثابتہ شوه چہ د دنیا ۾ ٿولو موجود اتو کس روح شته  
 ادخہ رنای چہ ۾ یو یو اندام کس روح شته او ۾ ٿول بنی آدم کس  
 روح دے د غصے د عالم ۾ هر هر خیز کس هم روح دے۔ د عالم روح تہ  
 د عالم د خیز و نو د ناجو رتیا پتہ لکیدے شی۔ او مونڊ چہ د عالم یو  
 اندام قدرے یو۔ ۾ دے نہ پوهیڊ و چہ نن د عالم د صحت او موص  
 کومہ دس جہ دہ؟

د زمانے خوانی بدلاو الے او مَرک

د تاریخ نہ دا سے معلوم ۾ بی چہ دا کوم فساد او بیماری چہ نن ور

دی۔ دا محکبے کے دے او اوس دومرہ زیاتے شوے چه ناقابل  
 علاج دی۔ ددینہ دا معلوم پیری چه محکبے زمانہ خوانہ وہ۔ او  
 اوسنی زمانہ بودی ده۔ اول ددے طاقت زیات وو۔ دمرضونو  
 مقابلہ ئے کولے شوہ او اوس ئے طاقت کم دے د مقابلہ طاقت نہ لری  
 او کہ دفعہ حال داسے جاری پاتے شہ نویوہ و سرخ برہ دا عالم دمرک  
 گوٹ او خنبی او خہ رنگ چه موبز مری شو او خمونز وجود ذرے  
 ذرے شی۔ دغسے بہ ددے عالم دا وجود ہم درے درے شی دمر  
 ده چه کلک اجزائے غرونہ بہ خمونز دھوکو هے روستو خراب  
 شی او نرم خیزونہ بہ لکه خمونز دغوبے زر زخراب شی۔ نوکویا  
 دا اتلولہ زمکہ او آسانونہ دخرابید و طوف نہ روان دی۔

### دعالم دخیز و نو جدائی

خوپہ دے کن دا خبرہ یادہ اوسائے چه دا دنیا او ددے تول  
 خیزونہ دجد اجد افائد و دیارہ جور شوی وو۔ نوچه دا اتلولہ  
 دنیا کمال نہ اوسی اولکہ دفضل پختہ شی۔ نویا ددے د اجزائے  
 بہ دھنے دمناسب کارا خستہ شی۔

زمیندار چه فصل غوبل کوی نو بوس ئے د خادوپہ کارداولی  
 او غنم دینی آدمو د خوراک دیارہ جمع کوی۔ کہ زمیندار د اجدائی



اونہ کړی نودے زمیندار ته به خلق کم عقل ودائی - دا غنم چه  
 دودوی تر پنجه شی دا بیا په غابونو کښی دے دے کړی او معدے  
 ته دے حواله کړی - معدا بیا داپه قسم قسم غلبیلونو کښی چا نر کړی  
 او په مختلفواند امو نو کښی تقسیم کړی دے کار ته هیتوک نا کاره کار  
 نه وائی - دغیس دا عالم د مختلفو څیزونو نه جوړ دے زمکه، هوا او بهر  
 اور - دا ټول د یوبل نه جدا کار لری -

د انسان د خوراک نه یو روح پیدا شی چه هغه ته روح هوائی  
 وائی - کله کله چه خوراک سخت وی - نودا روح هوائی په دے ناجوړ  
 شی - خو که بنده ښه کار ونه یا نا کاره کار ونه کوی نودا روح هوائی  
 په دے نه پوهیږی - د دے د پاره یو بل روح پکار دے چه هغه  
 د روح هوائی نه چیر نازک ادپاک وی - په دے روح ځمونی پوهه  
 گرانه ده - خوشته ضرور -

مونږ په دے هم نه پوهیږو چه د خدا نه دا خلاصه څه رنای  
 په چا نر حاصله شوه - نو د هغه روح په حال به څه پوهه شو چه هغه  
 چیر نازک اولطیف دے -

دارد روح انسانی څو مونږ د خوراکو نه معلومه وو - دا روح په  
 گټه کښی هم شته په ونه کښی هم شته خود و مرده چه کومه خوبی

د انسان پر روح کنس شته دے - هغه د حيوانانو پر روح کنس نشته  
 ځکه چه د انسان خوراکونه اعلی دی او د اعلی خوراکونو خلاصه هم  
 اعلی وی -

د غصه د حیوانانو روح هوائی د ونونه او د ونوس روح هوائی د گټونو  
 اعلی ده - نو خدا ته به بنوټه ښه ورکوی او بدو ته به بد ورکوی -  
 نو کوم چه ټول تال ښه وی هغوی ته به ښه ښه ورکیده شي  
 او کوم څیزونه چه څه ښه او څه بد نه جوړوی د هغوی به جدایي  
 کیري - ښه اجزا به ښه ځای ته ځي او بد څیزونه به بد ځای ته  
 ځي -

## جنت او د ویراخ

نور اخی چه اوس پر دے دنیا نظر واچوؤ - د دنیا څیزونه نه ټول  
 ښه دی - او نه ټول بد دی - څه پکښ ښه دی او څه پکښ بد  
 دی نو خدا ته چه دا دنیا وړانه و یچاره کړی نو د دے ښه به  
 د اوسه مقام ته اړسوی چه هلته به هېڅ قسم تکلیف نه وی - او  
 شاید چه د دے ځای نوم جنت وی -

بهشت آنجا که آزار نباشد  
 کس را با کس کار نباشد

اونا کار به داسے خائے تہ اور سوی چه هلتہ به دآرام نوم هم نہوی  
 اوداہ دوزخروی . نوخہ رنگ چه زمینداربوس خارو و ترورکرہ  
 چه هغه یومعمولی مخلوق وو . دغسے بدان خدائے دوزخ تہ بوتلہ  
 اوغشم انسان اوخوارہ حُکله چه دانبہ مخلوق وو . نو دغسے نیکان  
 بہ جنت تر لاریشی .

دانقسم او هر خوک خپل خپل مقام تر رسول عدل دے  
 هر خوک د خپلو مرتبو په برابر خپلو خپلو خایونو تر رسول د خدا  
 په قدرت کښ دی بل خوک په دے نه پوهیږی .

د خدا ئے په ذات او صفات کښ نقصان نشته . په دے  
 وجه خدا ئے هر خوک خپل مقام تر او رسول په خدا ئے څو  
 غالب نشته چه د خدا ئے په دے عدل کښ فرق راولی خو  
 اوس ځان په دے پوهه کړی چه

### همون عقل او نیکی بدي

نښه دالے او بد دالے معلومول ډیر گران کار دے عقل په دے  
 کله کله قدم بدي خودائے هم داسے پوره اندازه شی خو لے  
 هسے اندازه قدرے ښکاره کوی او عقل تر غټه غټه خبره شه  
 قدرے معلومینی د باد یا ونیکو بد و خو په پټه هم نه پوهیږی



دا پوره علم صرف الله ته حاصل دے۔ دا عقل ددغه دسوازه  
 خیراتی دے۔ عقل دفتري غوندے دے دے خه قدرے دهر  
 خه نه خبروی خو پوره په پته نه پوهیږي۔ ډیر گدار دے دے  
 غریب داسه غلط وینا کاته او کړی لکه کوږ سترگه سره چه  
 یوه دوه اوای یادزیږي مریض چه هر خیز ته زیروای۔ ادا  
 خبره خو عقل ته ډیره گرانه وی چه دنیکا نو دنیکو په مینځ کښ د  
 مر بتواند ازه اولگو له شي۔

په تاسو باند خبره اوږده شوه خو خبره گرانه ده نو اوس ته  
 خلاص واورئ چه خدا ته به ددے عالم دښه او بد وجدائی  
 کوی۔ لکه زمیندار چه بوس او غنم جد اکوی۔ خدا ته به نیکان  
 خپل مناسب مقام ته رسوی او بد ان به خپل مناسب مقام ته  
 رسوی۔ چه اول ته جنت او دویم ته دوزخ وائی لکه زمیندار چه  
 د بوسونه بوساړه جوړه کړه او غنم ته کندو ته او رسول۔ تاسو  
 هره ورځ داویئ چه هر خیز خپل خپل مقام ته ځی۔ گټه بره  
 پرته وی خو چه مانع لرے شي نو ښکته راځی۔ اوړ چه بند وی نو  
 بند وی خو چه خلاص شي نو بره ځی۔ داسه دا دنیا چه دنیکو  
 او بد و نه جوړه ده د ا هم چه جد اشی نو پکار دی چه خپل خپل

مقام تہ اُرسی۔

## جنت اودونخ - شیطانان اوملائک

شیطانان اوملائک واقعی موجود خیز و نہ دی۔ دا اُکھ چہ  
 ہر انسان یو دخت نیکی تہ شوق لوی اوبل دخت بدی خوبوی  
 اور بستی خودادہ چہ دے خوہر دخت ددارہ کول غواری۔  
 خد چہ بدی کوی نو عقل ے منع کوی اوچہ نیکی کوی نونفانی  
 خواہش پکس مانع وی۔ نو خدرنگ چہ انسان دخلور عنصرونو  
 نہ جوہر دے۔ دغسہ معلومیہی چہ خہونہ دا اُخان ددو  
 مخالفو خیزونو نہ جوہر دے چہ یوہر دخت نیکی غواری۔ او  
 دویم ہر دخت بدی غواری لکہ پہ انسان کس کلہ گرمی زیاتہ  
 شی خوشنری پکس موجودہ وی۔ دغسہ پہ بنی آدم کس د  
 نیکی بدی تفاوت وی کہ نیکی کوی نو دبدی مادہ پکس وی  
 اوکہ بدی کوی نو دنیکی مادہ پکس وی۔

مسلمانان د نیکی غوبستونکی تہ روح او بدی غوبستونکی تہ  
 نفس وائی۔

نوہر کلہ چہ دہر خیز دپارہ یواصلی مقام پکار دے  
 نو دا سہ معلومیہی چہ دا روح دلائکو دطبقہ نہ دے کوم چہ

بالکل چہرے بدی نہ کوی۔ اودا کوم نفس چہ دبدئی شوق  
لری۔ داد شیطانا نو دطبقہ نہ دے حکم چہ شیاطین چہرے  
نیکی نہ کوی۔

مومن پہ وجود کیں مومن تو لو عنصر و نوتہ دخیلو۔ اور  
اوبو۔ هوا۔ اوزمکے دکرونہ امداد رسی۔ نودغیسے دنیکی دیارہ  
امداد ملائکونہ رسی۔ اودبدئی دیارہ دشیطانانہ رسی۔

اوکہ تہ وایئے چہ مومن خوملائکے اوشیطانان نہ وینو نو مومن  
نہ لیدہ خوشہ دلیل دشتوالی نہ دے۔ مومن هوانو وینو اوددے  
وجود داثربہ وجہ منو۔ دغیسے بہ ملائکے اوشیاطین داثربہ وجہ  
منو۔

بل پہ دے حان پوہد کوی چہ ددے دنیا تول لذت تو نہ دتکلیف  
سرہ اخلی دی اود غیسے تول تکلیفونہ دتہ قدرے آرام اسباب  
دی۔ اوپہ هر کتہ کیں نقصان اوپہ هر نقصان کیں ضرورتہ  
نہ ختہ کتہ دی۔

نوخدا تہ بہ پر دے کیں هم جدائی کوی حکم چہ لذت د  
نیکی قسم دے اور نفع دبدئی قسم دے۔ نوهریو بہ خیل خیل  
مقام جنت اودوزخ تہ اودسی۔ نوکو یاد دنیا هر قسم لذت تو نہ التوجہ



دَ بَنُخوسره کوروالے دے دادپہ جنت کبں وی بلکہ کہ دَدینہ  
 پکبں دَ طاقت دَ زیا توالی پہ وجہ زیاتے وی تُوخہ بدلا خبرہ نہ  
 ده۔ دَغیسے پہ دُونر خ کبں دِ هر قسم دَ دُنیا تکلیفونہ وی بلکہ  
 دَدے نہ دِ چیر وی۔ او دَ جنت دَ وِز خ لَدَ تونہ او تکلیفونہ دَ دُنیا  
 دَلَدَ تونہ او تکلیفونہ پہ نسبت دِیر زیات وی۔ حُکله چه هلمته  
 به لَدَ تونہ خالص لَدَ تونہ وی او تکلیفونہ به خالص تکلیفونہ  
 وی۔

بهر حال تاسوتہ دا ثابتہ شوه چه قیامت دَ کو حه هنگاه  
 نوم دے۔ هغه صحیح خبره ده۔ او جنت او دُونر خ چه کوم حُائے  
 تہ دائی هغه درست دی۔

او دَدے نہ دا هم ثابتہ شوه چه دا دنیا همیشہ دَ پاتے ندہ  
 اونہ دا دنیا دَ جزا سزا دَ پاره کافی کوزیدے شی پہ دے وجہ د  
 هند وانو دَ تناسخ او اکو ن مسئلہ حان له باطله شوه۔

### دَ تقدیر مسئلہ

تاسوتہ دا هم معلومہ شوه چه خدائے یو دے او دا نتول  
 کائنات دَ خدائے مخلوق دے۔ او دَ قیامت پہ غرض هم پوهہ  
 شوے چه پہ دے کبں به نیک او بد جدا شی۔ او دَ بنی آدم نیکی

اوبدی پہ نیکو اوبد و عملونو موقوفہ دے۔ اود انسان یو معجون  
 مرکب دے چہ دیو شو مفر داتو نہ جو دے۔ اول ئے عقل دے  
 چہ داد دے لوئے جز دے دوسیم شوق اودیرہ دے۔ دوسیم ارادہ  
 او اختیار دے خلورم قدرت او طاقت دے۔ دالاس۔ خپے  
 ستر کے پوزہ وغیرہ پنجم دی۔ دا پنچہ وارہ خیزونہ پہ  
 ہر انسان کن لپیازیات موجود دی۔

۱۔ اود عقل نہ مطلب دسبہ اوبد تمیز کول دی۔

۲۔ اود شوق نہ مطلب دارادے پورہ کول دی۔

۳۔ اود ویرے نہ مطلب دناکارہ کار نہ ارادہ ازل دی۔

۴۔ اود ارادے نہ مطلب دقوت نہ کار اخستل دی۔

۵۔ اود قوت نہ مطلب دلاسو خپونہ بیکار اخستل دی۔ دے

آخری خلور وارہ نوم قوت عمل دے۔ او اول گویا عقل دے

نود عقل اود قوت عمل تعلق دحاکم اود محکوم دے۔ خالق علم

اللہ تعالیٰ عقل حاکم کریدے۔ او قوت عمل ددہ محکوم دے

اوس کہ چا خواہش د عقل نہ خلاف او کپو نوہو ہنسیاران د

چہ عقل کمزورے شو اودا دیرہ نقصانی خبرہ او شوہ خو عقل

بیا ہم حاکم دے۔

هر کله چه په عقل د کار د نیک او بد تمیز کول دی نو  
 اول به نیک او بد موجود وی. نو هله به عقل د دے تمیز  
 کوی. او قوۀ عمل به د دے تابع داری کوی. د ا قوۀ عمل د  
 عقل په مخکښ د کاتب د قلم هسے شو. قلم که څه کوی نو د دے  
 فائده ده ته نرسی. بلکه د دے فائده نقصان به کاتب ته رسی. نو  
 قوۀ عمل هر څه د عقل د پاره کوی او قوۀ عمل هر څه د  
 عقل په اشاره کوی. او د دنیا خیزونه دا سے دی چه یو کار که  
 دیو د پاره ښه وی نو د بل د پاره به بد وی ښه طرف ته رغبت  
 وی او د بد نه نفرت وی لکه اوبه د وچۍ د حیواناتو سرغوب  
 خیزونه دی او د گندگۍ نه هر څوک نفرت کوی.

دلته عقل دا سوالونه پورته کوی چه دا په اعمالو کښ نیک  
 او بد ولے وی؟ د دے نیکی بدۍ په جوړولو کښ څه غرض وو؟  
 ټول به دے ښه جوړ کړی د وچه په دے جدا ئی کښ دے څه حکمت  
 وو؟

نو کوری دا کارخانه دے عالم ده. د دے حکیم خدا دے دے -  
 هر کله چه زه او ته بے غرضه او بے فائده کار نه کوو. هغه به  
 کله او کړی؟ مونږ ټول د خدا دے په مخکښ د کو د گئی هسے یو



اللہ دبادشاہ نہ دبادشاہ کارا خلی اود وزیر نہ وزیر کارا خلی۔  
 ہفہ داہم کو لے شی چہ بن دبادشاہ وزیر کوی اود وزیر نہ بادشاہ  
 جو رکوی۔ اوپر مونز کبں دیوتن ہم داطاقت نشتہ چہ پر خداے  
 دا اعتراض اوکرو چہ زہ دے وے غریب کرے یم۔ زہ بر بادشاہ  
 کرے ووم۔ شکہ چہ بادشاہ خویو وی کہ بتول خلق باچا یان شی۔  
 نودعیت بہ ئے شوک وی؟

نوخرنک چہ مونز دگدا کئی پہ خاوند دا اعتراض نہ شو کو لے چہ  
 زہ وے دنک دلا ریم اودا وے گدا کے دے دغسے دخلق کلہ داطاقت  
 کیدے شی چہ پہ خالق اعتراض اوکوی چہ زہ دیو لے ناکارہ کرم  
 اودے دے دے بندہ۔

نوخہ دنک چہ پر کارخانہ ئے سلطنت کبں مختلف قسم خلق پکار  
 دی چہ یو بادشاہ وی شوک د وزیران وی شوک د فوجیان د  
 او شوک د عام رعایا وی۔ نودغسے د خداے پہ خدائی کبں ہم زنگار  
 خلق پکار دے شوک د نیک دی او شوک د بدوی۔

اوگوری دانیکی اوبدی مونز تہ دہ د خداے ئے خنہ داتول  
 یوشان دی تاسواوگورئی مونز وایو داتقی دہ۔ دادیران دے  
 اودا شاہی محل دے۔ او نور تہ داتول یوشان دی۔ نور

پہ تو لو یوشان رنرا غور زوی۔ او دابد کہ بد دی نو خان لہ بد  
دی نور عالم تہ خود اسے دی لکہ دم عشوق پہ مخ تور خال او تورے  
زلفے۔ دوی حان تہ ناکارہ دی خود دی دم عشوق دہنا است ذریعہ  
دی نو پدے وجہ اوس کہ مونہ خد سبہ کار او کرو نو د خدا ہے شکر  
د او با سو۔ او کہ بد کار رانہ اوشی نو بس چپ چاپ د شوغب د نہ کوہ  
حک کہ چہ مونہ ہم د خدا ہے یو او ہمونہ د اینہ بد کار ونہ ہم د خدا ہے  
دی مونہ ہے د ناکارہ کار ونہ مناسب او کنر لو نو نا کارہ کار ونہ ہے  
رانہ او کرہ۔

تاسو چہ یو مکان جوہ دی نو یو حائے دہتی د پارہ بل حائے  
د غسل خانے د پارہ او بل د خیلے ناستے ملاستے د پارہ خوش کری  
نودے حایو نو کوم ناکارہ کار کرے و و چہ د اہتئی او غسلخانہ  
شو او د ابل د خوراک او ناستے ملاستے حائے شہ۔ نو بس مونہ  
نہ دایرہ پکار دہ چہ ہے نہ مونہ لکہ دلو یو بولو چہ او پد بلیری  
پہ دوزخ کنس او غور زین و۔

گوری د اخلق ولے سپا کے پہ او رکش سو زوی بد دی دغہ  
پلیتوا لے گناہ دے نو د ناکارہ سزا خود نا کار و مناسب دی کہ  
مونہ دغسے او پدین و چہ ربہ خیر! مونہ دعد اب نہ بچ کرے نو ہیت

کراند او عجیبہ نہ دہ چہ لکہ ددیران دسرے پہ باغ کنس و اچولے  
شو او خمونن نہ کلاب او مالیتے پیداشی۔ او خمونن دنا کارہ کارونونہ  
نبہ کارونہ پیداشی

تاسو پہ دے مہ حیرانیدی۔ گورئی کلہ کلہ یوغل راگیرشی۔ محم  
تورکوشی او خلق ورپے چنے وہی۔ پہ دے کنس غل فیصلہ اوکری  
چہ رہہ اکہ۔ اگذا رخلاص شوم نوخماد بیا تو بہ وی اوزہ بہ بیہ  
نیک کی کوم۔ او واقعی چہ خلاص شی نونیکی شروع کری۔ نو تاسوا ولید  
چہ دغلانہ چہ بدی دہ نیک کی پیداشوہ۔

خلاصہ دادہ ہر کلہ چہ مونن خان بے وسہ او بے اختیارہ او کنز  
او ہر وخت دیرے نہ رپیژ و او وایو چہ مونن خود لوئی با اختیارہ  
ذات پہ قبضہ کنس یو۔ گورے چہ خہ بہ را پیسیدی؟ او چہ پہ خہ  
کارمولگی بے مونن خو قیدیان یو چہ میچن را باند او روی کہ دد  
را باند بنزوی پہ دے ویرہ کنس بہ دے دا آرزو کائے او سوالونہ  
کوی چہ خدا ایراتہ خمونن نہ نبہ کار واخلے او دنا کارہ کار نہ موچ  
کری۔ پہ دے بہ ددہ نبہ کار تہ رخت پیداکیدی او ددے نہ  
بہ ارادہ پیداکیدی او ارادہ بہ داند امونو قوت تہ حرکت ورکوی  
نو تاسوا ولیدہ چہ دیرے نہ آرزو پیداشوہ او آرزو نہ ارادہ



پیدا شوہ اور ارادے نہ قدرت پیدا شدہ۔ اور قدرت نہ کاراؤ  
 تاسو کہ یوے کار خانے تہ لارشی نواوہ کوئی چہ یوہ پُرزہ بلہ  
 پُرزہ خوزوی تڑے چہ پہ آخر کیں یوہ پُرزہ وی چہ دھغے نہ دکاؤ  
 مہتمم دخیل مطلب کارا خلی

نودہنی آدم دالاس خچے دے کودام آخری پُرزے دی اودے  
 کار خانے مہتمم اللہ پاٹ دے۔ دا خوک چہ اللہ دخیل و شر خالق  
 نہ منی ددی عاجزان پہ پورہ خبرہ پوہ نہ دی۔ نو تاسو بہ پوہ  
 شوی پیٹ چہ سپیا کے داور پلو کو دپارہ وی او عطر پہ بنا ئستہ جامو  
 لگو لے شی۔ دھغے دنا کارہ کارو نو انجام بہ نا کارہ وی اودہ نہ  
 کارو نو آخر بہ نہ وی

او کہ تہ ادا پیٹ چہ میرہ خوبندہ ہلہ کوی چہ پہ نہ بد پوہی  
 اودے د انجام نہ خبروی۔ او چہ بندہ ہدیو نیکی بدی نہ منی  
 نو دے بہ حقہ اویریری؟

نودے جواب دادے چہ انسان تراوسہ پورے حقہ کارو نہ  
 نہ گنری او حقہ بد گنری۔ او کہ حقہ اختلاف دے نو ہفہ پہ  
 تفصیلا تو کیں دے اودے فیصلہ بہ محکبیں اللہ کوی نودا وینا  
 غلطہ دہ چہ نہ او بد دنیا کیں نشستہ تاسو چہ د دنیا خیز و نو تہ

او کوئی نوزور بہ دا اومنی چہ غوامینہ ہفہ بنہ دہ چہ دیر  
 پی کوی۔ ترخز ہفہ بنہ دہ چہ بنہ توکل کوی۔ اس ہفہ بنہ دے  
 چہ بنہ زغلیل کوی اوچہ داپکس نہ وی نوہفہ ناکارہ وی۔ خود  
 دہ چہ خونہ دا عقل داسے دے لکہ دبادشاہ قاضی یامفی۔ دے بہ  
 فیصلہ کوی۔ خودے بہ مختار کل نہ وی۔ دے خود خداے دلیکلو فیصلو  
 بہ بارہ کس خلقوتہ خبر ورکونکے دے۔ دے خان نہ دومرہ طاقت نہ لری  
 چہ دہریونیک اوید جدائی د اوکری۔

اورشتیا خود اده چہ دا خوروحانی فیصلہ دی دے دے دپارہ  
 دیرلوی قوت او حکمت ضرورت دے۔ دے روحانی حکیمانہ  
 نوم پیغمبران کینودے شی۔

## د پیغمبران علیہم السلام و مرتبہ

دوی چہ کومہ نسخہ تجویز کرے دہ بہ دے کس چاہہ دکی زیاتی کول  
 حق نشتر لکہ یو۔ ایم۔ بی۔ بی۔ ایس۔ چ اکتر یوہ نسخہ تجویز کری  
 نوکمپو د بہ جہ رنگ بہ ہفہ کس کے زیاتے اوکری بگو یا دبدعتونو  
 کول د خوبنی صلی اللہ علیہ وسلم بہ نسخہ کس کے زیاتے دے۔  
 البتہ کرد نسخہ مرکب اومفرد اومے شی او یہا کہ شوک ہفہ مفرات  
 راغوندہ کری۔ او نسخہ تزجورہ کری نو داسن دی او جائز دی۔

دروحانی طیب نشے لیکل ہم بدہ خبرہ نہ دہ بلکہ دادیرد  
محبت نبرہ لکہ احادیث د پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم شو۔

نو تاسو بہ پورہ شو ی پے چہ عقل اوقوتِ عمل داسے تری  
دی چہ ددینہ کلہ د فائدے کار کیری اوکلہ د نقصان د معلول  
چہ د کار بند دے اودا کار بد دے دیتہ روحانی طب وائی

### عقل او نقل

پہ انسانی کارخانہ کبن حاکم اوقوتِ عمل محکوم دے دا عقل  
بہ د مرغوبو خیز و نوظوف تہ شوق کوی او د نفرت او ضرری خیزو  
نہ بہ ویرہ کوی۔ خو عقل عاجز تپول مرغوب او د نفرت خیز و نہ  
پورہ دریافت کو لے نشی۔ پہ دے وجہ ددہ سرہ داند ادا دودہ  
درہنماے ضرورت پیدا شہ۔

گوسائی روح مونہ سرہ د نردے والی نہ وینو ددہ مرغوبات  
اودہ د ضرر خیز و نہ بہ کلہ او پیڑ نو؟

د بنی آدم دا وجود چہ اکثر جور او کلہ کلہ ناجورہ وی۔ ددہ  
پہ جور ناجورہ پوهیدہ گران دی۔ نوروح چہ اکثر ناجورہ او کلہ  
کلہ جورہ دی ددہ پہ فائدہ نقصان پوهیدہ خودیر گران دی  
تاسو دے زمانے تہ او گورئی خود مرہ د غم و غم و نیکو خبر و نہ پکبن



خلاف کیڑی۔ داخو پر روحانی ناجور تیا کانو کیں لوئے دغودے  
 او دیر خلق چہ پیدا شی نو ناجورہ وی او دد د نہ ہند و دسره  
 بنہ کار نہ کیڑی۔

بل بعض وبائی مرضونہ دی لکہ حسد بخل تکبر۔ خود ستائی  
 پے غمہ نو او بنادو کیں صفا نا کارہ کارونہ۔ داخو بنہ معمول دے  
 مونہ۔ دا نا کارہ۔ ناروا او بد گنہ۔ ولے عام و خاص پکین اختہ  
 دی۔

دے کدول۔ دے جوریدل۔ ہجراکان کیدہ۔ شراب خوری  
 بے پردے دے بنحو کر خیدہ۔ دا سے نیکارہ نا کارہ کارونہ دی چہ  
 کوئے ئے ہم بد گنہی او پر کولوئے اختہ دی۔

دخسے مخکین زمانہ کیں قسم قسم مرضونہ وو۔ نو اللہ تعالیٰ  
 دھریے زمانے دپارہ دھغوشی دمناسب مرضونہ لریے کولو  
 دپارہ د عقل د راہنمائی دپارہ پیغمبران علیہم السلام  
 راواستول۔ ادھغوشی دوئی تہ مختلف قسم مجھونونہ ورکرہ  
 اوچا چہ ددوی علامہ اومانہ جور شو اوباقی مریضان خلق  
 پہ اورونو۔ اونور و عن ابونو کیں سپک سپور او ہلاک شو۔  
 خبرہ او بدہ شویہ۔ خودا دوسے چہ دبنہ او بد و عملونو

تمیز یوازے عقل تہ گران دے حکہ چہ ددہ دامداد دپارہ د  
خالق دطوف نہ امداد پکار دے نو ہفہ امداد ورتہ وخت  
پہ وخت راغلے دے ۔

## دعملونو بنیہ والے نا کاروالے

خلور داسے اخلاق دی چہ ددے پر بنیہ والی باندے عام  
او خاص داسے متفق دی لکہ د ورے پہ رنرا او دشپے پر تیارہ  
چہ د دنیا اتفاق دے ۔

اول عدل دے دا ہر چاہہ دھفہ حقوق ورکول دی ۔  
دویم احسان دے دا د مخلوق خدا سرہ بنیہ کول دی  
دتریم متانت دے داسپک سپور او بے فائدے کارونہ نہ کول دی  
خلورم نفاست دے داپاک ساک او سید دتہ والی ۔

ددے اخلاقو خاوندان دخالق او مخلوق پہ نظر کنس لوئے  
او قد رمند وی ۔ اوچہ داپکنس نہ وی نو ہفہ دھر چاہہ نظر  
کنس سپک سپور او بے عزتہ وی ۔

دا قسم بد عملہ ددے نیک عملو خلقو سرہ کینہ کوی  
چہ دووی ولے عزتمند او بنیہ مشہور دی او دووی پہ دے  
نہ پوہی پوی چہ داکمال او عزت خودوی تہ د اخلاقو پہ وجہ

راغله دے تہ غیوت اوکړه دا اخلاق خان کښ پیدا کړه  
چه تہ هم عزت مند شے -

## عدل او عبادات

د خدايې په حقوق کښ اول اول انصاف خبره داده چه  
بل څوک د خدايې برابر او نه گنرله شي او د دوسره دومره  
محبت اوشي چه دے هر وخت په زړه کښ حاضر ناظروي  
د دۀ احسانات شماری او خان ورته دليله کوي د دۀ نه وینې  
د دۀ نه درحمتونو امید لري او دخپل ذلت د ثبوت د پاره مقرر  
بدني عبادتونه کوي او که مالداروي نومالي قرباني کوي - دا  
هرڅه په عدل کښ داخل خبره دی -

گورئ ستاسو په زمکه کښ چه بل څوک یو په زور او کړي  
نو تاسو به دین ظلم نه وایي ؟ پس که خالق الله شرک نه لوی  
ظلم ویله دے نو تیر د لے اعتراض کوئ ؟

گورئ مونږ هیله د مال قدر د مالکان یو او په دے کښ  
بل چاته به اجازه د کار اختیار نه ورکوو - ځمونږ په خپل  
زړه لا سوځیو دا سې ملکیت نشته چه دا په چا خوځ کړو  
یا ئې چاته او نجنيو او خدايې د هرڅه مالک دے ځکه چه



دھر خیز خالق دے اوھنہ دامونہرتہ ذامانت پہ طور سرہ  
 راکرہ۔ نو دا بہذخالق سرہ شومرہ بے انصافی وی! چہ ددہ  
 پہ مخلوق او مملوک کئی دبل چارضا شروع کرو۔ او دالہ  
 دپارہ بل شریک او منور۔ دا شوک کہ پہ علمی اد اعتقادی  
 رنگ کئی وی او کہ پہ علمی رنگ کئی وی۔

### صِلہ رحمی او احسان

د مور او پلار او درشتے د خپلوانو او دوستانو سرہ نینہ معاملہ  
 کول عدل او انصاف دے او ددوی حقوق ادا کول دی۔ مور  
 پلار دا اولاد سرہ احسان کرے دے نو او اولاد ہیلہ ددے  
 احسان بدلہ ادا کوی۔ مور پلار بے غرضہ احسان کرے و  
 اولاد ددے بدلہ کلہ ادا کولے شی؟

احسان خوب سے ژبے دلا سوخچو خدمت پہ ژبہ دچا ذخیر  
 خبرہ کول بے بدلہ دچا سرہ نینہ کول دا دویم د دنیا منلے شوے  
 نینہ خوی دے دریم متانت دے۔ غیرت۔ حیا تنگ ناموس  
 خیال سائل د بے غیرتی۔ بے حیائی پہ کار و نو عمر مال او دولت  
 نہ لکول ذخیر نو پلیتو خیز و نو نہ وجود جائے۔ کور پاک صفت  
 سائل۔ پلیت اضرری غیز و نہ خورل او نہ ٹھنسل دا تول

اوپاکیزگی پہ ذیل کیں راجی۔

## دخنزیر غوبنہ

دخنزیر غوبنہ کہ ہمارا وٹھوینر سپیندار و بی فرگیانائے خوی  
خود ہنرئی ددین ستر کہ رند کا دہ۔ نفیس طبیعتونہ دداسے  
خناور و غوبنہ کلمہ خورے شیچہ دہفتہ خوراک دینی آدمو  
بولے وی اودا حکم چہ ہرہ غذا پہ بنی آدم کیں ہم ہفتہ صحت  
پیدا کوی۔ کوم چہ پہ غذا کیں وی۔ سبزی خوارا اودا بخو بیے  
خور ونگی جدا جدا قسم عام تونہ لری اولنی بڑحل اور وستنی  
بہادران وی۔

نور خناور پہ خپلمادہ بد گنری اودخنزیر بے غیرتہ پہ خپلہ  
بنیٹہ بد نہ گنری دے ورتہ گوری او بل خنزیر راشی خپل جتا  
پورہ کوی۔ ہم داد دے غوبنہ اثر دے چہ پہ دے بے دینہ  
فرنگیا نوکیں داخوی و سحر پہ ورخ زیاتیری۔ نو دخنزیر  
غوبنہ خورل دنفاست اومتانت دوارونہ خلاف خبرہ دہ

## خودکشی او شہادت

بل دحان قتل منع دے حکم چہ مونہ دے اللہ تعالیٰ مہلوک یو  
مونہ بہ پہ حان کیں دمالک پہ رضا تصرف کوو کہ مونہ حان قتل

کرو نو دا بهر داسه شی چه لکه ترو کار یگر ترخز سټک بے وچه  
 مات کړے۔ الله ځمونې نه څه کار اخلي دا ظالم اولگید هغه څه قتل  
 کړو نو د خدا ځه په څیز کښ څه د ځانه زیاتو او کړو۔ نو د اصریح مظلوم  
 دے۔

ولې که خدا ځه اودے چه دلته ځما د حکم نه بغاوت کیږي ورشی  
 دوشی منع کړی او په دے کښ بنده مرسته نو دا داسه ده لکه کار یگر  
 چاته سټک ورکړو چه کار پر کوڅه۔ هغه کار کوو او په کار کو لو کښ څه  
 سټک مات کړو نو د اجر م نه دے۔

د ځمکه الله وائی چه دا ځناور حلالو له څه۔ دده غوښه تاله  
 ښه ده۔ نو بیا به مونږ دده په وینا دده مخلوق کښ حلاله کولو  
 شو۔

نو خبره بیا اوږده شو څو مطلب څه داود چه کوم کار ونه چه  
 په دے اخلاق کښ داخل وی هغه به ښه وی او چه ددے نه  
 مخالف وی هغه به بد وی نو څلور ښه څویونه شو او څلور بد  
 څویونه شو۔

## اخلاق او عملونه

دا څویونه څمونه دی او د بنده عملونه سائک او پانر په دی۔



که میوه یوازے پہ تخم کنیں نہ لگی نو دغسے تش پہ دے خویونو  
 ہیتم میوه نہ لگی بلکہ شہ رنگ چہ د تخم د پاره سانگے اوپانرے  
 پکار دی د غسے د خویونو د پاره عملونہ پکار دی۔ کہ تخم بے  
 سانگوشی بنکارہ کیدے نو د غسے خویونہ بے عملہ نشی بنکارہ  
 کیدے۔ گورئی سخاوت بے ورکړو کله بنکارہ کیږی۔ بنه خویونہ  
 بے د خوپه څه بے کله بنکارہ کیږی۔ بها دري بے دمید ان جنگ  
 نه کله بنکاره کیږی د غسے عملونہ هم بے د خوی نه نه پیدا کیږی  
 لکه سانگے چہ بے د تخم نه نه پیدا کیږی۔

نو تاسو پوهه شوئ چہ څه مونږ ټول کارونه بے د دے اثار  
 اخلاقونه نه پیدا کیږی۔ که د چا اخلاق بنه دو نو د هغه نه  
 به بنه کارونه کیږی او که د چا اخلاق بدو نو د هغه نه به بد  
 کارونه لیدے شی۔ او د هر تخم نه به د هغه مناسب میوه پیدا  
 کیږی۔ که تخم بنه وو نو میوه به بنه وی او که تخم ناکاره وو نو  
 میوه به ناکاره وی۔ دومره ده چہ مونږ د بنه اعمالو میوه و ت  
 جزا او انعام وایو او د بد اعمالو میوه و ت سزا وایو۔

اخلاق یو تخم دے او څه رنگ چہ تخمونہ رنگارنگ وی  
 د غسے اخلاق هم قسم قسم وی۔ څوک به په زمکه کښ را وټو کیږی

او شوک نہ را تو کپری . او زرو نہ مزگے دی خہ رنگ چہ زکے پہ  
 فرق دی دغسے زرو نہ ہم پہ فرق دی . بعض زرو نہ وارہ او  
 بعض لوی وی حکہ شوک ذہین او شوک غبی وی شوک بخیل  
 او شوک سنیان وی . شوک پیدا لشی شیطانان وی شوک وارہ  
 او نیکان وی پہ چالہ نصیحت دیر اثر کوی او شوک پہ نصیحت  
 لانا کارہ کپری دے مختلف قسم تھنرو او مختلف قسم زرو نہ  
 نہ مختلف عملونہ لکہ دسانگو پیدا کپری

خود اخیرہ یادہ کرئی چہ د اخلاقو پہ زیاتی عملونہ نہ زیاتی پری  
 او د عملونو پہ زیاتی اخلاق نہ زیاتی پری .

اد پہ دے ہم پوہہ لشی چہ خہ رنگ د تخم بنہ والے بدوالے  
 دزکے پہ اختیار کنن نہ دے دغسے د اخلاقو بنہ والے بدوالے  
 د زرو نہ پہ اختیار کنن نہ دے

زمکہ غریبہ خود تخم مناسب را تو کول  
 کوی او گور سپوری ورسوہ پہ دے کنن امداد کوی . کہ بالفرض  
 زمیندار پہ زمکہ کنن تخم وانچوی نو زمکہ ادغام بہ خہ را  
 پیدا اولوی کری ؟ دغسے خداے چہ پہ زرہ کنن کوم دخوئی  
 تخم کولے دے د زرہ زمکہ بہ اول دے پالنے کوی او پہ وعظ او

نصیحت بہ دے دباران اوسرے جسے امداد کوی ۔

نو تا سو پوہہ شوی تے چہ اخلاقو تہ اخلاق والی حکمہ چہ دا  
دخدائے پیدائش دے بہ دے کنی د بندہ تہ دخل نشسته او بہ  
دے ہم پوہہ شوی چہ دمیوے چہ ہفہ سزا جزا دہ دے دادہ  
مدار ہم بہ دے خدائی تخم دے دخدائی تخم نہ اول د بندہ اعمال  
پیدا شو ۔

نو بعضو خلقو چہ بہ دے خائے کنی داسے ویلی و و چہ بندگان  
دخیلو کار و نو پخپلہ پیدا کونکی دی حکمہ کہ دے خالق ہم اللہ  
شی نو بیا بہ مونہ تہ جزا سزا تہ رنگ برار کوی ؛ نو ہفوی دہ دافکر  
او کوی چہ بندہ کہ بالفرض دخیلو افعالو خالق شی نو بندہ دخیلو  
اخلاقو چہ تخم دے خالق نہ دے ۔ حکمہ چہ اخلاقو تہ اخلاق حکمہ  
وائی چہ دا دخدائے پیدائش دے لکہ ستور کے غور و نہر ۔ پوزہ  
چہ خدائے تہ رنگ او غونبستہ ہفہ تے جو رکہہ دہفہ اخلاق  
چہ تہ رنگ خدائے او غونبستہ ہفہ تے و درکہہ اوس کہ مونہ تہ  
خدائے بہ مخلوق ستور کو او غور و نو کنی تبدیلی نشو کو سہ ۔ نو  
دہفہ بہ اخلاقو کنی چہ ہفہ داکری دی تہ رنگ بدلی کو لے شو  
نو دمیوے فوق خود دے تخم بہ وجہ چہ اخلاق دی رائے یعنی



جزا اوسزا خود اخلاق پہ وجہ را غلہ نوشتا سودا فعالو خالق بند  
منلو هیت فائده اونہ کرہ ہسے موخان د خدا ئے سوکہ پہ خالق والی  
کین برابر کرو۔ دوی د جزا اوسزا پہ حقیقت نہ پوہیندی د اخود<sup>قو</sup> اخلا  
د تخم اود اعبالود دے د میوے نوم دے لکہ ونہ چہ د زکے مخلوق یاد  
خدا ئے مخلوق دے پہ دے کین بہ میوہ خواہ عخواہ لکی د غسے اعمالو تہ کہ  
خیل مخلوق ادا ئے اود کہ خدا ئے مخلوق درتہ ووائے پہ دے بہ د جزا  
اوسزا میوہ لپی اولکہ چہ مونہ پہ دے پوہدیو چہ د میوے دان  
مداد د تخم پہ سنہ والی اوبد والی وی اخلق والی چہ ونے سنہ میوہ  
اود کرہ د غسے جزا اوسزا پہ اخلاقو موقوفہ لیکن پیرا واج کین خلق  
وائی چہ داد دہ د عمل جزا سزا دہ۔

گوری کہ مونہ بندہ د خیلو فعالو خالق اومنونود دے وجہ بہ دا  
وی چہ گویا مونہ وایو چہ پہ مونہ د خدا ئے عبادت لازم دے او پہ  
خدا ئے مہونہ د عملونو جزا سزا لازم دہ۔ گویا د اجزا سزا مہونہ  
د عمل مزدوری دہ۔ نوبیا خو کہ خدا ئے وائی چہ مہا پہ تاسو حق د  
تاسو بہ مہا عبادت کوئی۔ نود بند یا نوہم پہ خدا ئے حق شہ چہ  
مونہ وولہ عمل اود کہ مونہ تہے مزدوری را کرہ۔ نوبیا خو خدا ئے او  
بند برابر شو حکم چہ خدا ئے آقا اوبند دے نو کر شہ دہ مزدوری

اولیہ او جزا سزائے و اخستہ.

بل مونږ خپل ځان د ځان ملکیت او مانه چه گویا مونږ په خپلو  
 طاقتونو د خدا ئے عبادت او کړو ځکه چه مونږ ته جزا پکار ده .  
 نو مونږ د ځان کله مالکان یو؟ ځمونږ خالق او مالک خو خدا ئے د  
 دا ځمونږ ملکیت صرف د ظاهري قبضه په وجه دے خو سوره د قبضه خدا  
 چه خالق او مالک دے هغه مونږ وژني او هغه مونږ ژوندي ساتي  
 نو ځمونږ د ځان مالک والے د کومے راغے . مونږ خود لوهار په لاس کښ  
 د سټک همے یو . دا څومره خطائی او شوه چه مونږ ځان په دے  
 طريقه د خدا ئے د ملکیت نه اوبسکه او په خپله د ځان د وچه مالکان  
 شو .

تاسو ته مخکښ ثابته شوت د ه چه ځمونږ دا وجود خواصلی نه دے دا  
 خو عارضی وجود دے . د ځان واکل نه دے . نو کار د د بل په څین او کړو  
 او تر دے چه زه د خپلو عمالو نو خالق او مالک یم . څومره خطا شوت ؟  
 بل دا چه که خدا ئے ځمونږ آقا او مالک وی . او مونږ د د نوکران  
 یو . کار کوو . او مزدوری اخلو نو بیا څو که مونږ مزدوری تر متنازیو . نو  
 آقا خدمت تر متنازی نو متنازی د طرفینو نه ثابته شوه . حال دا دے  
 چه هغه خورپه پر واده په هغه کښ خو ټول کمالات ازلی دی .

نہ خلاصہ داشوہ چہ دظاہری عالم تجز و نہ چہ بہ ستر کو غوبیونو  
 ہو یولو۔ شنبلو۔ اولاس لکولو معلومیوی داتول بہ فرق فوق پیدا  
 دی۔ شوک بنہ دی او شوک بد دی دچا شکل بنیاستہ دے۔ دچا  
 ناکارہ دے۔ شوک خوب شوک ترین دے شوک خوشبویہ او شوک  
 بد بویہ دے۔ دغے سمون د عملونو فوق دے۔ دچا عملونہ بنہ دی  
 او دچا بد دی او برازے عملونہ بلکہ دزرک خیالات او اخلاق تے  
 ہم بعض بنہ دی او بعض بد دی۔

## دنبوت ضرورت

اوس دامعکونول چہ داپہ عملونو او غوبونو کس فوق ولے دے؟  
 کہ دالخبرہ معلومہ شی نو بیا بہ بندہ دبنہ والی کو شمش او کری۔  
 ولے بہ دیر فکرانہ داثابتہ شوہ چہ داخوہما د عقل نہ لورے خبرہ دہ  
 حکمہ چہ مثلاً اسونہ داخلہ دتولوقسمونہ او ددوی شکلونہ ادا وازونہ دیو  
 بل نہ جد اجدادی یا دغے انسان داخلہ او دغے ددوی عملونہ داخلہ  
 تمول جد اجدادی۔ اوریشتیآخود اده چہ کہ دالخبرہ عقل فیصلہ کو لے  
 شوے نزدادومرہ اختلاف بہ ولے بہ مونو کس موجود وو۔ چہ دیوتو لگی  
 یوہ عقیدہ دہ او بہ یو عمل خوشحالہ وی او بل بہ بل۔ داہر شہ خوہم  
 دد عقل کارنامے دی۔ فنا مردیو بل نہ مخالف دی شوک گرم دی شوک سرد



دی دغیس عملوندی چه هغه خود یر بار یک اولطیف دی. ددے په  
 بنه بد خو بن عقلونه که پوهیږی ددے دپاره خود روحانی طبیب نور  
 دے چه مونږ دپیداکونکی خدا دے دطوف نه په تمیز دبنه بد پوهه کړی  
 اورا به صحیح او حقه خبره وی.

## عقل نا کافی ددے

بعض دوستان دایې چه بس خو بنه دپاره عقل تابع داری کافی  
 ده دین او مذھب ته حاجت نشته خود اخبه به هله صحیح ده چه د عقل  
 دایسے معلومات دے لکه دوه اود دلا شلور کپړی ول عقل غریب هر وخت  
 په خپله په شک کښ وی نو خو بنه به خه راهنمائی او کړی. خاصکره امر او  
 انفا و عقائد او اخلاقو په باره کښ خود اقسام یقینی فیصله عقل قطعاً  
 نه شی کولے.

بل عقلونه دمره په تفاوت دی لکه یوه ذره - شمع - دیوه - ستور - سپوږمکي  
 او نور شو. ددے دپاره خود کامل عقل ضرورت دے چه لکه د نور دی او په دے  
 دخواش گود ونه وی. حکم چه په محبت کښ عقل نه پاتے کپړی په دے  
 وخت کښ عقل د دوستانو او د خان عیبونه ویني. او د خان اود دستانو  
 لږ دے نیکی ته دیره وائی په دے وجه ټولو قومونو خان ته پیشوایان  
 جوړ کړی دی. اودوی وائی چه ددوی د خدائے سره رابطه او تعلق د

اود دوی خبرہ د خداے خبرہ دہ -

خواوس پہ دے فکر پکار دے چہ قومونہ د خیلو پیشوایانو پہ بارہ  
کین شہ رنگ دعویٰ کوی ؟ نو شوک والی چہ داخلق بشروی خو  
خداے د دوی پہ واسطہ نورد بند کانو تہ خیل خبرونہ رسوی او  
دوی دیتہ پیغمبر رسول - اونہی والی - دفعہ خلق د خیل پیغمبری دعوی  
او کیری چہ مومنن وینا د خداے وینا دہ -

بعض والی چہ دوی د خداے حامن دی (تو بہ)  
بعض والی چہ پہ دوی کین خداے د ایسے موجود دے لکہ روح چہ  
مومنن پہ بدن کین موجود دے دیتہ د اوتار والی -

خدا اولے خبرے سرہ تعلق دے داروستی د وارہ خبرے خود خدا ایثی  
د شان نہ بالکل خلاف خبرے دی حکم چہ پہ بنی آدم خولجہ تندہ نا  
جور تیا ہم راہی دے قضاے حاجت کوی او پہ دے تولو کین دے  
مناز کمزورے لندو تنگ وی نو د انقصائی صفات د خداے نہ شی  
کیدے -

د دوی دا خیال حکم پیدا شویدے چہ دوی پہ یو بندہ کین دعا  
خالقونہ زیات حق کمال او دینی نو دوی د امکان او کیری چہ کئے دابندہ  
نہ دے بلکہ خداے دے اودا کلہ کیدے شی ؟ مومنن او د خداے



مناسبت نہ لپ فکراو کړی چه په حقیقت پوه شئ - گوری خدا ئے  
ژوند دے د دینہ معلومہ شوہ چه بی آدم او حیوانات د خدا سره یو قسم  
غوندے مشابہت لری اربہ خاورے او دے داسے نه وی - نوم معلومہ شوہ  
چه حیوانات د کتونہ غوره دی بیامونې اولیدک چه خدا عالم دے نو  
انسان پر علم کن د باقی جاندارو نه زیات دے د دے نه ثابت شوہ چه  
انسان افضل دے - بیاد انسانان شوک په علم کن دیوبل نه زیات دی  
د چا عملونه بنه دی - نو دوی د چا اهلا نو بد اخلاقونه بنه دی -

په دے هم خان پوهه کړی چه په انسان کن مختلف اندامونه د مختلف  
کارو نو د پاره جوړ دی لکه سترگه لیدل کوی او ریدک نشی کولے خوبونه  
او ریدل کوی لیدل نشی کولے نو د غیسه الله بعض بندگان داسے جوړ کړه  
چه هغوی ته انوار الهی په نظر راځی او نور و نه راځی یو بند داسے وی چه هغه  
د خدا ئے کلام د خدا ئے د شان مناسب ادری - او نور د سوره ناست وی -  
هغوی ته نه ادری د دے په باره کن که یو امانت گر چه پاک ساک ژوند  
لری دا اولی چه زه د خدا ئے کلام اورم نومونې به د ناممکن نه گانو  
د غیسه خو نو بد دانیوی سترگه په دنیا کن د خدا ئے دلید و نه ریدک دی  
ولے که الله تعالی بعض خلقو ته دا سے قوت ورکړی چه هغه په دے  
سترگو خدا ئے او دینی نو د دے ولے ناممکن وی -



## داحواس خمسہ پہ زرۂ کبندی

د اظاہری ستر کے اوغورونہ د چشمو سے دی اصلی ستر کے اوغورونہ  
 غورہ زرۂ کبندی کوم خلق چمہر وخت دانلہ پہ بارۂ کبندی فکرونہ کوی اود  
 دنیا کارونہ د محبوبی نہ پہ ناخوانی کوی دوی چہ مرۂ شی نو د دوی د زرۂ  
 ہفہ خدائی فکرونہ بہ را بشکارہ شی د خداے یاد خود دیر یاد محبت پہ وجہ  
 کیری اود اقسام یادہ زرۂ کیری اودہ اخلاص کیری نولکہ چہ پہ خوب  
 پہلر غوثک د دنیا نہ پہ ارم کید زرۂ فکرونہ را بشکارہ شی چہ پس سرکری  
 حالت کبندی چہ د دنیا تعلقات بالکل ختم شی ادرہم تسم تشویش د بندہ  
 سر نہ وی دہ زرۂ یادہ دوزنیکارہ شی تاسوا کوردی نور پر آشی  
 شیشہ کبندی خیلہ رنرا چوی اود اے د خیلہ دیرے صفائی پہ وجہ د  
 قبولہ کری چہ را تینہ دے کری اویاد ایشہ پہ بل خیز اولگوی دے خدا  
 پاک ترین مخلوق چہ پیہران دی ہغوی د اللہ تعالیٰ انوار پہ سکان کبندی  
 را تینہ کری اوجہ شوک د سرہ خورہ خورہ ربط ساقی د و سرہ د سرہ  
 دہمہ پہ زرۂ کبندی دہمہ نہ انوار اویوض را شی د ارسول دہمہ لطیف  
 انوار کو عملو نو پہ سنہ والی بد والی پوہینی چہ دہمہ نہ نور خلق بے  
 خبرہ وی دہمہ د خورینی صلے اللہ علیہ وسلم ہفہ ارشادات دی چہ ہفہ  
 ترا حدیث وائی شوک چہ دہغوی سرہ محبت اوکری ہفہ دعا و شیشہ

دستور و پر نوم اوستا یلشی. او هغوئی ندر و شوخ خلق خول لا الهین  
خوک دیوه او خوک برینید و نیکی ذرات دی دی دد می نیولو انوار داد  
برکا توسر چشمه قرآن شریف دے.

بنه به دادی چه زه دا قدرے لیکن فی الحال کافی او گنیم او دزیاتی  
لیکود پاره د خدائے نه سوال او کرم چه که هغه ماته نر غوند علم را کپیدا  
چه هغه چا نیکا نوتہ اوای چه تا سود دے عاجز دلیکود پاره دیچه اپاد  
اشاعت انتظام او کرمی. ربی. که سخما تبول وینستر دینشی ستاد  
دے احسان شکریه به ادا نه کورے شم چه تازه د خیل کلام به به یو  
پوهه کولو مشغول کرم. د اهر شمه نه کورے چه تر زه ادم چرتنه دا  
کار؟ الْحَمْدُ لَكَ يَا اللَّهُ كُنْ الْبَرَاءَ صَيًّا مَبَارَكًا فِيهِ قَمْت يَا مَلِكُ

مصنف الرحمن

الاله

کتابت دد کلی رجم ابادی

۱۳۰۱

منتظر پریس پز

هدیه



د د رسالې د امداد کونکو نومونه وجرأهم الله

- (۱) حاجی عبدالقادر خان صاحب خیر آباد
- (۲) والدہ عطاء الرحمن حیرہ وند
- (۳) والدہ زرداد حیرہ وند
- (۴) حاجی حضرت الله حیرہ وند
- (۵) عتیق الله صاحب گرهي کپوره
- (۶) دولت خان پلو د هيری
- (۷) حاجی محمد يوسف خا سپنی پلو د هيری
- (۸) شافضل خان شیرآ

دارالترجمہ

- (۱) تصدیق بی بی
- (۲) محمد حج

(۳) شادو

الرحمن دارالتصنيف